

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 1

6 MAYIS 2026 ÇARŞAMBA

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.05

BAŞKAN: Yusuf BEYAZIT (Tokat)

BAŞKAN VEKİLİ: Lütfiye Selva ÇAM (Ankara)

SÖZCÜ: İsa Mesih ŞAHİN (İstanbul)

KÂTİP: İbrahim ÖZYAVUZ (Şanlıurfa)

----- 0 -----

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Komisyonumuzun değerli üyeleri ve değerli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantı yetersayımız vardır. Komisyonumuzun Başkanlık Divanı Seçimi gündemli geçen toplantısının ardından çalışma takvimimizin belirleneceği ilk toplantısını açıyorum.

Sözlerimin başında Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta meydana gelen ve hepimizin yüreğini derinden sarsan elim olaylarda hayatını kaybeden yavrularımıza ve öğretmenimize bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum, tedavileri devam eden evlatlarımıza da Rabb'imden acil şifalar temenni ediyorum. Ayrıca, Kahramanmaraş'ta meydana gelen menfur saldırıda yaralanan ve on sekiz günlük yoğun bakım sürecinin ardından geçtiğimiz pazar günü vefatını derin bir üzüntüyle öğrendiğimiz kızımız Almina Ağaoğlu'na Allah'tan rahmet, kederli ailesine ve aziz milletimize başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Kıymetli milletvekili arkadaşlarım, öncelikle Komisyonumuzdan ayrılan İstanbul Milletvekili Birol Aydın'a teşekkür ediyor, yeni üyemiz Ankara Milletvekili Mesut Doğan'a hoş geldiniz diyorum.

Gündemimize geçmeden önce ilk olarak Başkanlık sunuşları kapsamında sizlere bazı hususlar hakkında bilgi vermek istiyorum. Bilindiği gibi 29/4/2026 tarihli toplantımızda Komisyonumuzun Genel Kurul toplantı saatlerinde çalışma yapabilmesi için İç Tüzük'ün 35'inci maddesi uyarınca Başkanlık Divanından izin istenmesi yönünde karar almıştık. Bu karar doğrultusunda Meclis Başkanlığına yazı yazılarak gereken izin alınmıştır. Bahsi geçen kararın yanı sıra aynı toplantıda Komisyonumuz, Komisyonun gerek görmesi hâlinde komisyon olarak oluşturulacak alt komisyonlar marifetiyle mahallinde inceleme ve araştırma yapması, komisyon toplantılarında yine çalışmalarını tam tutanak olarak tutması, komisyonun öngördüğü çalışmaları kamuoyuna duyurabilmek amacıyla internet sitesi kurulması ve e-posta adresleri alınması, komisyon süresince ilgili kurum ve kuruluşlardan konuyla ilgili uzman görevlendirilmesine ilişkin işlemlerin ve yazışmaların yapılması, davet edilecek kişi ve kurumların tespiti hususlarında Komisyon Başkanlığının yetkili kılınması, Ankara dışında yapılacak Maraş'ta ve Urfa'daki inceleme ve çalışmalar için belirlenecek komisyon uzmanları ile kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirecek personelin katılması, rapor yazımında Komisyon Başkanı redaksiyon yetkisi verilmesi, Ankara'da yapılan Komisyon toplantılarına bilgi vermek üzere çağrılan davetlilerin ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görevlendirilmesi gibi kararlar alınmıştır. Alınan bu kararlar doğrultusunda Komisyonumuzun internet sitesinin kurulması ve e-posta adresinin alınması bu hafta içinde tamamlanacaktır. Bu toplantımızdan itibaren Komisyon toplantılarında ve Ankara dışı çalışmalarda tam tutanak tutulacaktır. Sizin de katılımınızla Komisyon süresince ilgili kurum ve kuruluşlardan konuyla ilgili uzman görevlendirilmesine ilişkin çalışmalar devam edecektir. Ankara dışında yapılacak inceleme çalışmalarında belirlenecek komisyon uzmanları ile kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirilecek personelin katılması için Meclis Başkanının oluru alınmıştır.

Değerli milletvekilleri, özellikle burada, Kahramanmaraş ve Şanlıurfa'da yaşanan elim olayların kalbimizdeki derin sızısıyla toplanmış bulunuyoruz. Bu sızı bizi siyasi kimliklerimizin de ötesinde birer anne, baba, ağabey, kardeş ve insan olarak bir araya getirmiş bulunmakta. Gazi Meclisimizin çatısı altında bu Araştırma Komisyonunun tüm siyasi partilerin oy birliğiyle kurulmuş olması sorunun siyasetüstü bir anlayışla ve sağduyulu bir ittifakla ele alındığını göstermektedir. Elimizdeki bu kalemler, kürsüde tuttuğumuz mikrofonlar bugün sadece gerçeği ve adalet aramak için vardır. 10 canımızı, 10 fidanımızı toprağa verdik. Onların aziz hatıraları karşısında en büyük sorumluluğumuz bu trajediyi siyasetin ötesinde toplumsal sorumluluk anlayışıyla ele alarak evlatlarımızı koruyacak sarsılmaz bir set inşa etmektir.

Kıymetli üyelerimiz, çalışmalarımızda istismara geçit vermeden, kastı, kusuru ve ihmali ararken adli tıp raporları, psikolojik analizler ve güvenlik ferfiyle hareket etme duygusu içerisinde olacağız. Araştırma sürecinde vefat eden canparelerimizin aileleri ve tedavi gören yavrularımız ile ailelerinin mahremiyetini zedeleyecek her türlü tutumdan kaçınacağız. Olayların sebep sonuç ilişkilerini değerlendirerek ve bütüncül bir bakış açısıyla sadece ne olduğunu bulmaktan öte bu durumun neden engellenemediğini de anlamak üzere çalışacağız. Bu bağlamda, Komisyonun yapacağı çalışmaların evlatlarımızın güvenli, sağlıklı ve aydınlık geleceği için sonuç ve çözüm odaklı adımlara vesile olacağına yürekten inanıyorum.

Kıymetli milletvekillerimiz, konuyu aile, okul ve eğitim, dijital riskler ve psikolojik boyutlarıyla bütüncül açıdan ele almamız gerekmektedir. Çocuk ve gençlerin, ailenin, okulun ve artık giderek gelişen ve yaygınlaşan dijital mecraların bir parçası ve birleşeni olduğunu kabul etmeliyiz. Söz konusu elim hadiselerden yola çıkarak tüm bu ilişkilerde çocuklarımızın nasıl etkilendiğini, bu etkilerin sonuçlarını ve olası olumsuz sonuçlarının nasıl önlenilebileceğini yasaklayan ve kısıtlayan bir yaklaşımdan ziyade düzenleyici, destekleyici ve yönlendirici bir rapor sunmak Komisyonumuzun en önemli görevlerindedir. Bu çerçevede, tüm milletvekillerimizle ortak bir çaba ve gayretle çalışacağımıza ve ülkemizin geleceği adına aynı safta uyum içinde yürüyeceğimize canıgönülden inanıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 2

Bu duygularla toplantımızı açıyor, hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Komisyonumuzun çalışması konularına ve takvimine, Komisyonda görevlendirilecek uzmanların belirlenmesine, Komisyona davet edileceklerin tespitine ilişkin görüşme yapacağımızdan ve milletvekillerimizin görüşlerini paylaşacağı görüşmeye geçeceğimizden bu aşamada görsel basın mensuplarımızı salonunun dışında davet ediyor, kendilerine hassaten teşekkür ediyor, kolaylıklar diliyorum.

Evet, gündemimize geçiyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Başkanım, özür dilerim, usulle ilgili bir dakikayı geçmemek kaydıyla, şartıyla izin verebilir misiniz?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Estağfurullah efendim, buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Öncelikle bu elim olaylar nedeniyle rahmetli olan başta öğretmenimize ve öğrencilerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifa diliyorum. Komisyon çalışmalarımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Değerli Başkanım, ben önceki toplantıda bir başka mazeretim nedeniyle bulunamadım, yanlış bir şey söylersem lütfen beni düzeltiniz. Biraz önce okuduğunuz metinde şöyle bir ifade kullanıldı: Komisyona davet edilecek olan kişiler için Komisyon Başkanına yetki verilmesi hususunda... Yani tabii ki bu olay sadece Şanlıurfa'da veya Kahramanmaraş'ta bu öğrenciler arasında bir münferit olay değil. Bu, hem çocuk güvenliğini hem eğitim politikasını, ruh sağlığını, dijital şiddet kültürünü, silaha erişim sorununun hepsinin birleştiği kamusal bir güvenlik krizine dönüşmüş durumda. Tabii, burada her siyasi partiden arkadaşlarımız da var yani herkesin burada önerebileceği kişiler, kurumlar, bunlara da şey yapmak lazım, Meclisin katılımcılık ilkesi açısından da bunların da nazara alınması lazım. Sadece Başkana yetki verildiği ve Başkanının dediklerinin dışında kimsenin nazara alınmaması Komisyonumuzun amacıyla da bağdaşmaz diye düşünüyorum. Bu hassasiyetimizi de nazara almanızı ve tüm Komisyon üyelerimizin nazara almasını istirham ediyorum.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Öncelikle çok teşekkür ediyorum. Aynen katılıyorum, zaten bir sonraki cümlem de buydu, onu da ifade ediyorum.

O zaman gündemimize geçiyoruz.

Komisyonumuzun yol haritasının görüşülmesi hususunda üyelerimizin görüş ve önerilerini alacağım. Bu minvalde alacağımız önerilerle Komisyonun çalışma takvimini beraberce belirleyeceğiz. Komisyonunda görevlendirilecek uzmanların belirlenmesi noktasında önümüzdeki çarşambaya kadar herkese o konuda zaman vereceğiz. Gerek bizim belirlediğimiz dijital ortamda gerekse bize müracaat ederek bunları bildireceksiniz ve bunlarla ilgili... Ama bunu istedim ki hep beraber bununla ilgili karar alalım. Elbette ki bu isimlerin, hangi kurumların, hangi STK'lerin, hangi akademisyenlerin, hangi üniversitelerin, hangi uzman kişilerin mesleklerine göre psikolojik alanlarda, ruh hekimliği alanlarında, öğretmenlerin belki, belki rehber öğretmenlerin bunlarla ilgili tamamen açığız ve bütün bu tekliflerinizi biz çarşamba gününe kadar şey yapacağız, ondan sonrasında da sadece o anla sınırlı değil, sonrasında da "Şu arkadaşı, şunu dinlememiz gerekiyor." dediğiniz zaman onları da dinleyeceğiz. Dolayısıyla, Komisyona davet edileceklerin tespiti noktasında ben tamamen sizlerin önerileri ve tespitleriyle bu anlamda açık olduğumu ifade etmek istiyorum. O nedenle de bunu istedim ki birlikte değerlendirerek bu kanaate, bu olaya varalım diye düşünüyorum yani sonuç itibarıyla, çarşamba gününe kadar bir sonraki toplantının gündemini yine çarşamba yapalım ama her hafta çarşamba diye değerlendirmeyelim çünkü 15 Temmuzun ve bir başka günün de yine çarşambaya geldiğini görüyoruz. Bundan sonraki toplantıların saatini ve zamanını ona göre hep beraber istişare ederek bir sonraki toplantıda, bir sonraki toplantı gündemini değerlendirerek bunu da değiştirebiliriz ve aynı şeyi gündeme getirebiliriz. Saat iki dememizin değerlendirilmesi grup toplantılarına falan tesadüf etmesin, milletvekillerinin genellikle burada olduğu bir dönem içerisinde yapılısın diyerek o teklifi getiriyorum. Herhâlde uygundur.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Başkanım, söz alabilir miyim?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tabii, buyurun

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sadece bununla ilgili olarak söylemek istiyorum. Aslında belki de derli toplu olarak bütün bu süreçle ilgili bir şeyler söylemek de iyi olabilir, eğer uygun görürseniz...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Bunlara zaman vereceğim, ayrıca vereceğim.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - O zaman bunun için söylediğim şey şu: En azından aylık bir takvim oluşturulsun. Şimdi, şöyle yani benim açımdan bir hafta sonu nerede olacağını bilmiyor olmak, her haftanın başında bunu çarşamba günü anlıyor olmak bir problem. Dolayısıyla, 15 Temmuz'a iki ay var, üç ay var yani belli bir takvim belliyse en azından ay boyunca biz bu... Tabii ki her zaman ekstra bir şey olabilir yani siyaset böyle bir şey, ona hiçbir itirazım yok ama biz bilirsek ki mayıs ayı boyunca çarşamba günleri saat ikide toplanıyoruz, bu çok ferahlatıcı olur, hepimiz açısından iyi olur. Bir tek bunu söylemek istedim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Katılıyorum, çok doğru.

LATİF SELVİ (Konya) - Başkanım...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun.

LATİF SELVİ (Konya) - Ben de toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 3

Daha önceki komisyon çalışmalarımızda arkadaşlardan şöyle talepler oldu: "İkide Meclis açıldığında veya üçte Meclis açıldığında biz bir dakikalık konuşmalar almak istiyoruz." diyen arkadaşlar oldu. "Bu, yarım saat gecikmeli olarak başlansa biz de buna iştirak etsek." diyen arkadaşlarımız olmuştu. Bu değerlendirilebilir diye düşünüyorum. Ayrıca, Sayın Başkanım, Meclis Genel Kurulunun açık olduğu günlere yoğunluk verilmesinde fayda var çünkü bunun dışındaki günlerde, işte, her birimizin partinin vermiş olduğu görev çerçevesinde alan çalışmaları da olur. Bunu da belirtmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - O zaman önümüzdeki haftaki toplantıyı 14.30 olarak değerlendirelim mi?

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Suat Bey'in dediği gibi aylık planlı yapılabilir Sayın Başkanım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Aylık planı... Ama ilk toplantıyı 14.30 olarak yapalım ama o toplantıdan öncesinde de size aylık toplantının takvimini uygunsanız değerlendirelim yani genelde mutlaka çarşamba günü olacak ama çarşamba günü tatil veya bayramsa bunu perşembeye veya salıya alma noktasında olacak.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Haftada bir gün planlıyorsunuz o zaman.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Belki iki tane de yapabiliriz ama şimdi ilk planda...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - İki olursa salı, çarşamba.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bazen Meclis kapanıyor, gitmek zorunda kalıyoruz.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - O zaman şöyle yapalım: Haftada iki gün olursa salı ve çarşamba yapıyoruz, tek olursa mümkünse çarşamba günü yapıyoruz. Aylık çalışma takvimimizi mutlaka bu minvalde düzenleyerek sizlere de ben takdim etmiş oluyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Saha çalışması için de...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Saha çalışmasına geleceğim.

Çarşamba günü 14.30, salı günü 15.30 uygundur.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Salı günü ziyaretçi çok fazla olabilir, 4'te başlanır, yarım saat...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Tanal, yoklama istemeseniz olur da ondan sonra burayı boşaltıp giderler onun için...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - O da bir hizmet.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Başkanım, saha çalışması için de önceden yani en azından bir hafta, on gün önceden bilgisi olursa Komisyonun duyurduğumuz tarihe ilişkin; herkes kendini ona göre planlar. Malum yaza giriyoruz bir de herkesin illerinde festivaller, dernekler...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, ben bir de internet sitesini anlayamadım, öyle bir karar mı alınmıştı?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Geçen hafta aldık.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ben onun ayrı bir site değil de sekme olduğunu anlıyorum, doğru mu? TBMM sitesinin altında bir sekme galiba.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sekme.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Öyle olduğunu düşündüm yani ayrıca bir site değil de Komisyon için bir sekme.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Amacı dışarıdan gelecek olan bilgiler mi?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Kendi aramızdaki mailler de olabilir, dışarıdan gelen...

O zaman değerli arkadaşlar, bu şekilde kararlarımızı oy birliğiyle almış oluyoruz. Bunu önemsiyorum çünkü beraber çalışmayı değerlendirirken mümkün olduğu kadar birlikte hareket edelim diye düşünüyorum.

Benim gündeme getirmek istediğim bir konu var. Şimdi, tabii, acımız son derece büyük. Özellikle Kahramanmaraş'taki ve Şanlıurfa'daki olan hadiseler hakikaten anlatılabilir, ifade edilebilir bir şey değil. Bir de Komisyon toplantımızdan sonra Almina kızımız da öldü yani toplantıyı yaptık, ondan sonra yaralı olan bir öğrencimiz öldü. Eğer uygun görürseniz -tamamen sizin değerlendirmelerinize bırakmak istiyorum- ben kendi görüşümü arz edeyim, ondan sonra zatiyelerinizin de bu konuda fikirleri varsa onu da değerlendirelim, ondan sonra da söz almak isteyen milletvekili arkadaşlarıma sınırsız ve süresiz olarak söz vereceğim; bu konuda hiçbir zaman kaydımız yok çünkü maksadımız, burada hakikaten güzel bir sonuca ulaşmak. Şundan emin olun: Olumlu bir şeyler çıkaralım, bir problem var, bu problemi gelin, hep beraber iyi niyetli bir şekilde çözmeye gayret edelim. Hepimizin çocukları var, çoğumuz çocuk sahibiyiz, çoğumuz torun sahibiyiz; olmayanlar da bizim çocuklarımız diye bakarak değerlendirelim.

Benim bu konudaki teklifim -ki bazı arkadaşlarımla istişare ettim- bu pazar günü hiç gecikmeden -yetiştirebilirsek biz yazışmalarımızı, izinlerimizi- Kahramanmaraş'ı öncelik almak suretiyle Kahramanmaraş'ımıza gidelim, yavrularımızın mezarlarını ziyaret edelim. Hocamızın mezarı zannediyorum 40-50 kilometre mesafede...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - 30 kilometre.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ali Bey, siz onu bilirsiniz.

Onu da ziyaret edelim mezarları ama tutanakla filan değil sadece insani ve kendi hasletimizle bunları değerlendirelim. Ondandan sonra hastanedeki yaralılarımızı ziyaret edelim. Sonrasında da en son ölen yavrumuzdan başlayarak diğer ailelere bir taziyeye ziyaretinde bulunalım. Belki ondan öncesinde valiliğin de bize bir sunum yapma noktası olur ama burada Maraş'taki incelemeler için değil, sadece bir taziyede bulunmak. Tabii, çok taze her şey, bunu yapmak açısından olmalı diye düşünüyorum, değerlendiriyorum ve bunu eğer siz uygun görürseniz pazar günü gidip pazartesi akşam dönecek şekilde de planlayalım. Ondandan sonraki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 4

değerlendirmemizi -bir yavrumuz Osmaniye'de, yaralılarımız var Şanlıurfa'da- de Şanlıurfa'yı değerlendirerek yapalım ama daha sonra Komisyon çalışmalarımızı yerinde değerlendirmek amacıyla biz Maraş'a gittiğimiz zaman ilgili kurum, kuruluşları değerlendirelim.

Bir diğer arz edeceğim konu da değerli milletvekillerim, Komisyonun çalışmalarında ilk planda kamu kurumlarını dinlemeyelim diye düşünüyorum -bu tamamen benim şahsi düşüncem- akademisyenleri dinleyelim bu konuda hakikaten sizlerin de uygun göreceği önemli olan STK'lerden kişileri dinleyelim. Kamu kurumları dinlerken neyi soracağımızı, neyi inceleyeceğimizi, neyi değerlendireceğimizi de değerlendirelim; ilk plandaki çalışmaları böyle yapalım ama daha sonraki çalışmalarımızda mutlaka her oturumda bir akademisyeni, bir kamu kurumunu, bir de STK'yi, sendikayı bunların hepsini sivil inisiyatif olarak tanımlamak istiyorum, onları da ona göre değerlendirerek bunları yapalım. Niye bunlarla ilgili? Bu isimleri daha henüz sizler vermediniz, kimlerin dinleyeceği noktasında bize tespitlerinizi yaptıktan sonra bunu değerlendireceğiz. Dolayısıyla, çalışma sistemimizde... Tabii ki ille de bunlar mutlak kural anlamına gelmez, yine bizlerle görüşerek, değerlendirerek onlarda da daha değişik şeyleri beraberce yapabiliriz yani bu bir kural şeklinde olmaz da sizlerin de yönlendirmesiyle bunları yönetebiliriz.

Onun için, pazar günü gitme noktasında tabii ki bir hafta öncesinden, on gün öncesinden gideceğimiz yerleri buna göre ayarlarız ama bu sefere mahsus olmak üzere...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Pazar günü saat kaçta Başkanım?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Uçak ne zaman varsa...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Sabah 7.30'da.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ama bizim de başka programlarımız var.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - İşte onu geciktirsek...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Öbür haftaya olursa daha iyi olur.

ZUHAL KARAKOÇ (Kahramanmaraş) - Başkanım...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkanım, bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun Zuhale Hanım.

ZUHAL KARAKOÇ (Kahramanmaraş) - Maraş'a uçaklar fiiks zaten, direkt uçaklar sabah 7.30, dönüş de her zaman sabah 9.30 şeklinde maalesef; akşam dönüş yok, akşam gün içinde dönemeyiz. Gaziantep'ten döneriz, Gaziantep 65 kilometre havaalanı fakat o da akşam 17.30'da, ona da gidebilmek için...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Adana'nın?

ZUHAL KARAKOÇ (Kahramanmaraş) - Adana'nın ki akşam 22.30. Yol kara yoluyla üç saat, Ankara da üç buçuk saat sürüyor zaten kara yoluyla; o çok mantıklı değil, ben geçen o şekilde yaptım. Urfa var, Urfa da 225 kilometre; o da çok makul olmuyor. O 225 kilometre de normal bir otoban gibi değil biliyorsunuz, yani yine iki buçuk saat sürüyor minimum. Adıyaman da üç saat, Malatya kuzey ilçeye bakıyor, iki buçuk-üç saat havaalanı. Yani sadece Gaziantep rasyonel, o da akşam 17.30 fakat şöyle yetişmez: Ben bu hafta sonu da oradaydım, yine ailelerimizle beraberdim; hepsine daha önce gitmiş olmam sebebiyle zaten az kaldım, buna rağmen cumartesi sabah 9.30'da başladım, iki gün zor yetti çünkü ailelere hemen tamam, gördük, sarıldık, çıktık yapamıyorsunuz hâliyle. Onlar konuşurken kalkamıyorsunuz da geleceğinizi haber aldıklarında zaten kalabalık oluyorlar, çok şey var dile getirmek istedikleri. İki güne sığmaz, öncelikle onu belirteyim yani sadece yoğun bakımdaki hastamızın annesiyle görüşme bir buçuk saat sürdü. Şimdi, kadın sarılıyor, ağlıyor; yapabilecek hiçbir şey yok, orayı terk edemezsiniz, çıkamazsınız. Kaldı ki Komisyonla gideceğimiz zaman... Ki ben hastane müdürleri yanımda geziyorum, zaten tanıdığım için ayrı zaman ayırmıyorum fakat birlikte gittiğimizde durum öyle olmayacak, ayrıca oralara da zaman gerekecek. İki gün içerisinde bitebilecek bir program değil dediğim gibi.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Zuhale Hanım, çok özür diliyorum, siz değerlendirin. İlla iki gün diye bir şartımız da yok yani o anlamda değil ama ben...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Başkanım, şöyle yapsak...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Zuhale Hanım sözünü bir bitirsin, o anlamda şey yapmasın diye araya girdim, söz vereceğim.

ZUHAL KARAKOÇ (Kahramanmaraş) - Tabii ki gidilmeli ama ilk Komisyon çalışmasına başlarken mi gidilmeli, biraz sonra mı gidilmeli? Çünkü ben gittiğimde herkes şunu söylüyordu: "Komisyon kurulmuş, buradan çok şey bekliyoruz." Şimdi, gideceğiz, henüz hiçbir çalışma yapmadan, hiçbir soruya cevap veremeyecek olarak. Bana sorarsanız başlarken duygusal başlamak mı, rasyonel başlamak mı? Ben rasyonel başlama zeminindeyim, birkaç haftalık bir birikimin ardından, onların sorularına cevap verebilecek bir birikimle iki-üç hafta sonraya bırakmanın daha makul ve mantıklı olduğu kanaatindeyim. Kişisel fikrimdir.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Zuhale Hanım, o kadar mantıklı şeyler söylüyorsunuz ki fakat şu anda bile ağlamak için kendimi zor tutuyorum, buna inanın yani. Burada şimdi bir acı var, anlatabildim mi? Yani, gidip... Yani, eksikliklerimiz var, yanlışlarımız var, yanlışlar var, eksikler var. Yani mezarlarına bir karanfil koyup bir Fatih okumak isterim, şahsım adına bunu özellikle söylemek isterim. Yani, bunu da vicdani bir vecibe gibi değerlendiriyorum ama söyledikleriniz -demin de söylediğim gibi- son derece mantıklı şeyler. Neyse, ben bu konuda biraz kendimi iyi hissetmek açısından Mustafa Bey, size söz vereyim.

Buyurun, siz önce istediniz, ondan sonrasında Suat Bey'e söz vereceğim.

MUSTAFA HAMARAT (Ordu) - Başkanım, teşekkür ederim söz verdiğiniz için.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 5

Ben de katılıyorum Zuhal Hanım'ın dediğine. Şimdi, bu üç ay uzun gibi görünüyor ama çalışmaya başladığımızda yoğun diğer çalışmalarla birlikte çok çabuk geçiyor, diğer çalışmalardan biliyoruz. Hem zaman yönetim bakımından hem de oraya gittiğimiz zaman "Biz buraya bir daha geleceğiz." deyip de kısa kesmeye çalışmanın çok bize faydası olmayacağını düşünüyorum. Onların bizden beklentisi, bu ziyaretten çok bu çalışmadır çünkü bu ziyaretler daha çok yapıldı, görüşüldü, yetkililer, icra makamları gitti, onların katkıları olmuştur. Bizden beklenen şeyle örtüştürmenin daha makul olduğunu düşünüyorum. Bir de az gitsek olmaz, tam gitsek zaman yetmez, iki üç gün yetmez, yarım bıraksak olmaz. Yani, böyle bir şeye girmektense çalışma ile taziyeyi, ziyaretleri birleştirerek yapmakta ben fayda olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum. .

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Teşekkür ediyorum.

Efendim, Suat Bey'e söz vereceğim.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Çok kısa söyleyeyim, eğer yapılacaksa Sayın Başkanım, 15-16-17 Mayıs'ta gidilebilir yani çok geç kalmadan yapalım diyorsanız en azından bir hafta geciktirerek. Arkadaşlar da programlarını oluşturuyorlar çünkü pazar gününe, hafta sonuna çok sayıda program vardır. Dolayısıyla, yani sizin erken gitme ihtiyacıyla tanımladığınız, zaman ve diğer yönetim açısından belki bir sonraki hafta cuma, cumartesi, pazar, gerekiyorsa pazartesi olarak Maraş ve bir miktar Şanlıurfa için de düşünülerek, devam ederek böyle daha uzun bir program, tek bir program, görece erken bir program belki daha faydalı olabilir, herkes de programını da ona göre ayarlayabilir. Sahaya dört gün gideriz, beş gün gideriz yani çok kritik değil ama bir şey yaparsak iyi olabilir.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Teşekkür ederim.

Ali Bey, siz de söz istiyorsunuz.

Buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Zuhal Hanım'ın kaygısı haklı bir kaygı. Tabii, biz sürekli bölgedeyiz ve aileleri sürekli hem ziyaret ediyoruz hem de telefonla sık sık görüşüyoruz. Bu Komisyondan bir beklentileri var. Şimdi, biz buraya gittiğimiz zaman, aileler -tabii, haklı olarak da çok duygusal- bir şey isteyecekler, bir şey bekleyecekler, ağızımızdan bir laf duymak isteyecekler. "Ne yaptınız?" diye soracaklar. Hani, "Biz size taziyeye şimdi geldik, sonra çalışmaya devam edeceğiz." demenin bence çok hoş olmayacağını düşünüyorum ama sizin kişisel olarak bu hassasiyetinize de saygı duyuyorum. Şöyle yapılabilir: Hani, 15-16'sı diye değil yani bence bir şeyler yaptıktan sonra Komisyon oraya gitmeli ki saha çalışmasında taziyeler verilir zaten. Siz Başkan olarak belki her partiden bir temsilci, bilmiyorum, bir formülle pazar günü gidip gelinebilir. Böyle bir çalışma yani kabir ziyareti... Zaten şöyle düşünün Başkanım: Şimdi, bu insanlar Anadolu insanları; hepsinin evine biz bu 21 kişi gittiğimiz zaman içeri girecek insan sayısı 6-7 arkadaşlar yani yok, öyle bir imkânları yok. Şöyle yapılabilir o, bir taziyeye evine büyükşehirden alırız, orada. O zaman da ters tepecek denilecek ki "Aileler ayağa çağırıldı." o da ters olacak. Dolayısıyla, şimdi nasıl yapılacak? İkiye, üçe bölünse adam evinde üç defa ağırlayacak, aynı acıyı bir daha, bir daha yaşayacak. Yani, hani, ben belki bir kabir ziyareti, valilik ziyareti, okula gidilir, okulun önünde bir açıklama Başkan olarak "Komisyon kuruldu, çalışmalara başladık." gibi bir şey yapabilirsiniz. Yanınızda birer arkadaş olur, bizler oluruz, artık bakılır ama hani taziyeye ziyarete gitmenin ben şimdi iyi bir fikir olduğunu düşünmüyorum Sayın Başkanım. Ama hassasiyetiniz için de böyle bir çalışma yapılabilir.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum.

İşte, ortak akıl böyle bir şey, Allah razı olsun. Ben özellikle, hakikaten teşekkür ediyorum.

Kıfayetimizakere yapıyoruz.

Eğer dediğiniz gibi olursa ben sizlere ulaşarak öyle çok dar kapsamda sadece bir taziyeye ziyaretiymiş gibi değerlendirilerek yapılabilir ama yoksa...

ZUHAL KARAKOÇ (Kahramanmaraş) - Şimdi, şu da mümkün: Siz aileleri tek tek telefonla arayıp Komisyon Başkanı sıfatıyla "Böyle bir çalışma başlattık. Öncelikle başınız sağ olsun." diyebilirsiniz çünkü önemsiyorlar aranmayı, sorulmayı. "Buradaki birkaç haftalık bir çalışmanın akabinde sizlere ayrıca da ziyarete geleceğiz." şeklinde bir bilgilendirme de şık olabilir.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Bu da olabilir, tekrar teşekkür ediyorum.

Dolayısıyla, bunu bir sonraki değerlendirmeye bırakalım.

En erken 15 Mayıs haftası veya sonraki hafta olarak daha geniş bir şekilde hem de Maraş'tan başlayarak Urfa, Osmaniye. Şimdi, bir tane yavrumuz da orada.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Osmaniye'de yok, aile Maraş'ta, defnedildi Osmaniye'de; kabri orada, aile Maraş'ta.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yine beni ne olur fazla duygusal bulmayın da çocuğun şeyine gidelim ya.

Peki, tamam arkadaşlar.

İrfan Bey, buyurun.

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Teşekkür ediyorum.

Komisyonumuzun hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Pazar günü Almina'nın cenazesindeydim, pazartesi de aileyle birlikteydik. Çok doğru bir yaklaşım içindediniz. Bu Komisyonun... Yani, tabii, şehir ayrımı yapmıyorum da bu iş Kahramanmaraş'ta olan bir şey ve şu anda orada yaşanan, yaklaşık 20 gündür olan olayın travmasını mütemadiyen öğleden sonra dört buçukta oraya varan biri olarak ve şu ana kadar da bütün cenazeler

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 6

ve yaralılarla ilgilenen biri olarak -inşallah olmaz, 1 ağır yaralımız daha var- en azından 4-5 kişinin sembolik olarak "Biz bu işe başlıyoruz ve sizlerle başlıyoruz." ifadesinin önden verilmesi... Yani, teşbihte hata olmaz, bir yere gitti, çelenk sunuyorsunuz, saygı gösterisidir bu, kısa bir iki gün içerisinde çok rahat olur bu. 9 artı 1, 9 öğrencimiz 1 de öğretmenimiz var, 10 eder; bir de Sütçü İmam Üniversitesinde yaralılarımız var, 3 kişiydi, biri Malatya'ya sevk edilecek. Dolayısıyla, iki günde çok rahat olur, yetkili valiyle ve artık hangisini tayin ederseniz "Biz bu işe bu işle başlıyoruz." deyip kısaca bir geçmekte fayda var. Aileler bu noktada rahatlar diye düşünüyorum.

Doğrudur, bazen saatler oluyor ama sabah saat onda başladığımızda akşam ona kadar aileler bitiyor. Ertesi gün de oradaysak pazartesi günü de Antep dönüşü yapılır, Antep'te saat Zuhal Hanım'ın dediği gibi 5'te uçak var çünkü Komisyonun amacına uygun giriş usulü yapmakta fayda var diye düşünüyorum. Ondan sonra hep birlikte gidelim, Ali Bey'in dediği de doğru, 20 kişilik gruplarla evlere girilmiyor. Dediğiniz gibi, yani 5-6 kişi veya temsilen biz zaten oradayız genelde hafta sonları. 5-6 kişilik grupla zaten mezarın büyük bir kısmı -4-5 tanesi- aynı yerde; bir mezar, bir Sütçü İmamda yaralılar, bir de 10 aile, vefat edenlerin ailelerinin ziyareti iki güne çok rahat sığar ve bizim için de şey bir başlangıç olur ama ondan sonra genişletiriz vesaire ama bunun daha iyi olacağı kanaatindeyim yirmi gündür bu işlerin içinde olan biri olarak söyleyebilirim. Yani, iyi olur.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yok, zaten o noktaya geldik. Şimdi, İrfan Bey, hepimiz aynı hassasiyeti paylaşıyoruz. Bütün arkadaşlarımız, hepimiz hem yüreğimizle oradayız hem bedenimizle oradayız, hakikaten vicdanımızla da oradayız ama şu noktadan ben Zuhal Hanım'ın o şeyine katılıyorum: Şimdi, yani, Komisyonundan da bir şeyler bekleyecekler, bir şeyleri değerlendirecekler, bir şeyler söyleyecekler. Bir şeyler de söylememiz lazım. Onu, her partiden bir arkadaşımızı alarak, Başkanlık Divanından da gelebilenler olursa şey yaparak veya kısa, dar kapsamlı böyle bir taziye ziyareti gibi bunu değerlendirirsek zaten maksat hasıl olmuş olur. Ondan sonrasında da Komisyonumuz gereken incelemeleri, değerlendirmeleri yapar diye değerlendirirsek uygun mudur arkadaşlar, bu şekilde şey yaparsak?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Bu hafta için mi diyorsunuz Başkanım?

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Bu hafta sonu olursa mesela hemen her partiden ben gelemem.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Bu hafta sonu.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - 1 kişiyiz yani böyle bir durum var.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Başkanlık Divanını da temsilen o zaman ilin vekilleriyle beraber yine gelecek olanlar varsa yine onları da alalım, öyle yapalım o zaman.

Uygun mudur?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Özür dilerim.

İsterseniz bir karar da şöyle yapın, Komisyonun daha rahatlığı açısından. Mesela Değerli Vekilimiz, tek kişi olunca yani en azından "Komisyonda milletvekilleri yani üye gelemeyince yerine başka bir milletvekili gönderebilir." i karara geçirirseniz bazen bu tür sıkıntılar da giderilebilir ama kararı almanız lazım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Araştırma Komisyonunun görevlisi olunuyor yani Mahmut Bey. Araştırma Komisyonu üyesi değil zaten vekil her zaman gelebilir, biz karar alamayız yani.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yok gelebilir.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ama milletvekili Araştırma Komisyonundaki görevliler Meclis kararıyla alınan özel yetkililer.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - İşte, onu söylüyoruz.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ama başka bir milletvekili de gelir bize dâhil olursa bunda tabii ki Türkiye milletvekili.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Ona engel olamazsın.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Engel olamazsın, tabii, tabii.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Burada da konuşabilir, burada da dinleyebilir, şu anda gelebilir ama onun işte, uçaktır, şudur, budur...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ben onu tam anlatamadım değerli...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yok, ben çok iyi anladım.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yok konuyu anlatamadım herhâlde.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Bir çözüm getirdiniz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani çözüm şu: Yani burada âdeta şey gibi bir karar yani her an için milletvekili arkadaşımız Komisyonun tek üyesi, üstadımız gelemeyince, mazereti var ama yerine -atıyorum- yani Ordu Milletvekilimiz gelebilmeli aynı partiden meclisin en azından kararı açısından.

LATİF SELVİ (Konya) - Bu doğru olmaz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Çünkü yarın bir gün denilebilir ki efendim: "Filan partiden kimse gelmedi." bu da hoş olmayabilir Meclisin içerisinde isim geçmemiş olur yani teknik bir sorun için Meclis Başkanı eğer bu şekilde burada bir karar alırsa...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Tanal, Şenol Hanım'ın zamanına uygun olarak biz o trafiği ayarlamaya çalışırız, özel görüşürüm.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Ya, bir şey değil, pazartesi gidilir, salı gelinir.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Evet, evet, pazartesi gider, salı geliriz eğer şey olursa. Ben dedim ya, size uygun...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 7

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Pazara takılmayalım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tabii, tabii.

Evet, değerli arkadaşlar, o zaman alınacak başka şeyimiz var mı? Yok.

Ben söz vermek istiyorum, bütün söz isteyen arkadaşlarımıza. Sıradan değerlendirebilirsiniz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun Şenol Hanım.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta yaşanan acı olaylar hepimizin yüreğini gerçekten dağladı ve ruhumuzda onulmaz yaralar açtı. Evet, okullarda çocuklarımızın defter açması gereken yerde silah sesleri duyuldu. Öğretmenlerimizin bilgiyle, sevgiyle, emekle var olması gereken sınıflarda kan aktı ve bir annenin sabah okula gönderdiği evladı akşam eve dönemedi. Evet, ölenlere Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara da acil şifalar diliyorum, Allah bir daha bu acıyı bu millete yaşatmasın diyorum.

Evet, bu olayın ardından bir Komisyon kurduk, bu da olumlu bir gelişmedir ama sadece dijital platformlar, sosyal medya veya taklit kültürü üzerinden bu olayı açıklamanın doğru olmadığını ifade etmek istiyorum. Elbette dijital kültürü önemli, dijital platformların tahribatı önemli; elbette, çocuklarımızın karanlık dijital ağlardan, şiddeti yücelten içeriklerden kesinlikle korunmasının önemini bir kere daha vurgulamak istiyorum ama bu saldırıyı sadece dijital ortamlara bağlamak, Millî Eğitim Bakanlığının okul güvenlik sisteminin, rehberlik hizmetlerinin, aile ve silah denetimi mekanizmalarının sorumluluğunu örtme çabasını da asla kabul edemeyeceğimizi buradan ifade etmek istiyorum. Evet, bir çocuk Şanlıurfa'da okula pompalı tüfekle, Kahramanmaraş'ta da 5 tabanca ve 7 şarjörle girebiliyorsa burada bir denetimsizlik vardır, burada bir ihmal vardır, burada kurumsal bir körlük de vardır. Ki daha önce -biliyorsunuz- İstanbul'da da bir öğretmen hayatını kaybetti, bıçaklandı bir öğrencisi tarafından Fatmanur öğretmen; onu da buradan rahmetle anıyorum. Burada "Bizde olmaz." diyerek uyuyan bir eğitim sistemi, eğitim yönetiminin de olduğunu görmemiz gerekiyor. Burada çocukların ruh hâlini, davranışlarını, risk sinyallerini göremeyen bir rehberlik sistemi de vardır diye düşünüyorum. Yine, okulu yalnızca bina, öğretmeni yalnızca memur ve öğrenciyi yalnızca sınav puanı gören anlayışın da olduğunu görüyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, bu acı olayın ardından meseleyi dijital platformlara sıkıştırmak kolay bir çıkış kapısı aramaktır diye değerlendiriyorum. Hatırlarsanız, ilk, herkes, bütün siyasi parti gurupları bir önerge vermişti araştırma önergesi ve neticede hepsi toplanıp bu araştırma şey ama ilkinin ismi şeydi, hatırlayın, o yüzden rahatsızlık hissettiğimi söylemek için konuyu açtım. "Dijital ortamlarda karşılaştıkları riskler ve öğrencilerin olumsuz etkilerinin tüm yönleriyle ele alınarak araştırılması..." gibiydi, sonra ısrar üzerine "Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta okullarda meydana gelen olaylar ile..." diye devam etti şey yani söylemek istediğim belli kurumları koruyacağız diye olayların bazı kısımlarını örtmenin bir anlamı olmadığını ifade etmek istiyorum. Evet, dijital ortam bu tablonun bir boyutudur ama asıl mesele yapısaldır yani bireysel de değildir bu olay, bu olay bireysel bir sapmanın çok çok ötesinde devletin çocuk koruma politikasındaki büyük boşluğu göstermiştir hepimize. Yani bir okul sadece -bildiğiniz gibi- dört duvar değildir, okul devletin çocuğa verdiği sözdür; böyle bakmamız gerekiyor. Okul "Sen burada güvendesin." demektir aslında. Okul öğretmenin can güvenliğinin, öğrencinin beden ve ruh sağlığının, velinin de iç huzurunun teminatı olmalıdır; hep de öyleydi aslında yani insanlar çocuklarını okula çok güven dolu yolluyorlardı ama son olaylar gerçekten herkesi çok ürküttü çünkü alanlardayız kimle karşılaştık o ilk olduğu zaman olayın söylenen şey "Çocuklarımızı nasıl okula yollayacağız?" oldu velilerin, özellikle annelerin. İşte, bu yüzden çok yönlü meseleyi araştırmamız gerektiğini ifade etmek istiyorum. Bu saldırının, emin olun, en ağır sorunlarından biri de silaha erişimdir ki Türkiye'de şu anda ruhsatsız 32 milyon silahın olduğu ifade edilmektedir. Ruhsatlı olan silahlarda da bir evde 7 tane silahın ne anlamı vardır? Bunlar üzerinde durup, belki de kanun tekliflerini de ortaya koyacağımız bir konuyla yüzleşmemiz gerektiğini bilmek gerekir. Bu silahlar nasıl saklanmıştır? Bu silahların çocuk erişimine açık olması hangi denetim zafiyetinin sonucudur? Evde çocuk varsa silah güvenliği artık kişisel tercih değil, kamusal güvenlik meselesi hâline gelmiştir. Bir görevlide bu kadar çok silah -dedim biraz önce- neden vardır? Bugün, Türkiye'de bireysel silahlanma, ruhsatlı, ruhsatsız silah dolaşımı, evlerde silah saklama düzeni mutlaka değerlendirilmeli ve buna uygun öneriler ortaya konulmalıdır. Millî Eğitim Bakanlığının birinci görevi çocuklarımızın can güvenliğini, ruh sağlığını ve eğitim hakkını korumaktır ama bugün okullarımızda rehberlik hizmetlerinin çok yetersiz olduğunu çok sık dile getiren birisi olarak, bir eğitimci olarak da söylüyorum. Okul psikolojik danışmanlığı çoğu yerde kâğıt üzerindedir. Öğretmenler çok yalnız bırakılmıştır. İdareciler liyakatle değil, çoğu zaman sadakatle belirlenmektedir. Okulların sorunlarını bilen ve öğrencileri tanıyan, riskleri fark eden öğretmen ve idarecilerin sesi duyulmamaktadır. Üstelik Maraş olaylarında, Kahramanmaraş olaylarında da bir ay önce öğrencileri tanıyan ve velilerin çok da memnun oldukları idareciler bir ay önce görevden neden alınmıştır? Bunların mutlaka araştırılması ve hem velilerin hem de idarecilerin, başka yere atanan idarecilerin mutlaka dinlenmesi gerektiğini bu Komisyonunda rica ediyorum özellikle.

Evet, değerli Komisyon üyeleri buradan açıkça söylüyorum, çok da uzatmak istemiyorum. Bu olay için bağımsız, çok yönlü, siyasi baskıdan uzak bir araştırma yapılmalıdır ve bu soruların cevabı verilmelidir. Bu okulda güvenlik tedbiri neydi? Fail okula nasıl girdi? Çantası veya üzerinde herhangi bir kontrol yapıldı mı? Okul idaresinin daha önce bildiği bir risk var mıydı? Bir ay önce çok takdir edilen bu -biraz önce de ifade ettiğim- müdür ve müdür yardımcılarını neden görevde? Bunların, soruların cevapları mutlaka alınmalıdır diyorum ve Millî Eğitim Bakanlığı olay öncesinde Siverek'teki ve Kahramanmaraş'taki okul güvenliği sorunlarına ilişkin ne biliyordu? Daha da çok fazla uzatmadan, olaylardan sonra okulun öğretmenlerine, öğrencilerine, velilerine hangi psikolojik destek verildi? Bu Komisyonunun görevlerinden biri de bu olmalıdır diyorum. Bu çocukların travması nasıl takip ediliyor? Bu konulara da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 8

girmemiz gerekiyor. Bu olay olduktan sonra taziye mesajı yayımlamak kolaydır, hepimiz söylüyoruz ama gerçekten yüreklerimizi çok yakan bir olay. Asıl devlet ciddiyeti olay olmadan önce çocuklarımızı koruyabilmektir, asıl sorumluluk çocuklarımızı toprağa verdikten sonra değil, okul kapısından içeri girerken koruyabilmektir. Asıl yönetim becerisi, facianın ardından kameralar karşısında üzgün görünmek değil, facianın gelmekte olduğunu gösterebilecek sistemleri kurabilmektir. İnşallah, bu Komisyonun çalışmaları ve ortaya koyduğu öneriler bu konuda yardımcı olur kurumlara.

Evet, bu olaydan sonra yapılması gerekenler bellidir Sayın Komisyon üyeleri. Bundan sonra yapılması gerekenler; her okul için güvenlik risk analizi yapılmalıdır, okullarda yeterli sayıda güvenlik personeli sağlanmalıdır, rehber öğretmen ve psikolojik danışman sayısı artırılmalıdır, riskli davranış gösteren öğrenciler için erken uyarı ve takip sistemi mutlaka kurulmalıdır, öğretmenlere şiddet sinyalleri, dijital tehditler, akran zorbalığı ve kriz yönetimi konusunda da eğitim verilmelidir, okul çevresindeki güvenlik, uyuşturucu, çeteleşme, şiddet ve tehdit riskleri düzenli izlenmelidir, dijital platformlarda şiddeti yücelten içerikler takip edilmelidir. BTK var, bilişim polisleri var ama bu takip özgürlükleri keyfi biçimde bastırmak değil, çocukları korumak için yapılmalıdır diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Sunat, çok Değerli Vekilim, çok teşekkür ediyorum.

Bir ihsasirey gibi değerlendirmezseniz, çok müthiş bir değerlendirme yaptınız, ağzınıza, yüreğinize sağlık.

Ali Bey, siz önce istemişsiniz ama pozitif ayrımcılık yapmak adına ben Gizem Hanıma çünkü Gizem Hanım konuşmadı, ona söz vermek istiyorum eğer uygun görürseniz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Tabii, tabii.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Gizem Hanım, buyurun.

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, ben de hepimizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle, Başkanım, size de müzakereye önem ve değer veren tutumunuzdan dolayı çok teşekkür ediyorum çünkü ben aynı zamanda -bu Komisyonunda başka yok sanırım- Suça Sürüklenen Çocuk Komisyonunda da görev yaptım bu süreçte ve oradaki çalışmalarımız bitmişti, akabinde rapor aşamasına gelindi ve ne yazık ki bu raporun hazırlanması aşamasında da bu elim olayı hep birlikte yaşadık.

Ben, bir kez daha hem kaybettiğimiz evlatlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum hem de şu anda tedavi görmekte olan, iyileşme sürecinde olan evlatlarımızın da bir an önce sağlığına kavuşmasını diliyorum, öğretmenimize de daha bir kez daha başsağlığı diliyorum. Gerçekten çok acı, hepimiz aynı acıyı ve yükü aslında omuzlarımızda taşıyoruz, burada hep birlikte bunu hissediyoruz ama bu noktada da hep birlikte bu acıların bir daha yaşanmaması için burada çalışmak, eksiklikleri tespit etmek ve neler yapılabilir, bunu da konuşmak durumundayız.

Ben, öncelikle şunu söylemek istiyorum: Suça Sürüklenen Çocuk Komisyonunda da defaatle şunu ifade ettim özellikle: Sadece cezalandırmanın bir çözüm olmayacağını ifade ettik. Evet, bu bir noktadır ama çok katmanlı bir sorunla ne yazık ki karşı karşıyayız çünkü bir suçun hem faili, hem mağduru çocuksa burada yapısal bir kriz vardır demektir. O yüzden, bunu çok iyi görmemiz ve gözlemlememiz gerekiyor. Sadece, burada, bir milletvekili olarak konuşmuyorum, aynı zamanda -hepinizin vardır- benim de ilköğretim çağındaki 2 evladım var. Yani gerçekten buradaki sorunun çok iyi tespit edilmesi gerekiyor, çok katmanlı bir sorunla ne yazık ki karşı karşıyayız ve elbette bunu siyaset üstü değerlendireceğiz ama burada bazı hoş gitmeyen belki söylemleri kullanacağız yani bazı eksiklikleri tespit etmek üzerine elbette olacaktır bu ama sonunda bu acıları bir daha yaşamayalım, aynı şeyleri bir daha konuşmayalım diye olacak. Öncelikle, bir çocuğun üstün yararı konusunu ben bir kez daha vurgulayarak anlatmak ve sizlerle paylaşmak istiyorum. Yani bu nosyon öyle bir şey ki biz ülke olarak uluslararası sözleşmelerin hepsinde çocuğun üstün yararının korunması için tüm uluslararası sözleşmelere Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak taraf olmuşuz; çok önemli bir husus bu, çok güzel bir husus ve çocuğun üstün yararı öyle bir kamu yararı ki ve korunması gereken bir yarar ki yerine göre devlete o çocuğu ailesine karşı bile koruma ödevi ve görevi yüküyor. Yani bu ne demek? Bir çocuk doğduktan sonra o çocuklar, evlatlar hepimizin ortak sorumluluğunda, devletin sorumluluğunda ve başına gelecek her şeyden sadece ailesiyle ilintili olarak değil, devlet olarak, toplumsal olarak hep birlikte sorumluyuz. O yüzden, bu çocuğun üstün yararını korumak için de bir çocuk sistemine ihtiyacımız var, çocuğun takip edildiği, değerlendirildiği, ne yazık ki bizim böyle bir sistemimiz yok. Yani bunun kesinlikle bir entegrasyon içinde Millî Eğitim Bakanlığı ve Aile Sosyal Politikalar Bakanlığının çatısı altında ve alt başlıklarında da çünkü bu bir boyutuyla yaşadığımız hadiseler, güvenlik sorunu, İçişleri Bakanlığı ve keza aynı şekilde Adalet Bakanlığının da entegre çalıştığı bir sistem kurulması gerekiyor çünkü çocuklar okula gidiyor, belki de gitmiyor çünkü şunun için: Biz, burada gelen bakanlıkları dinlediğimizde, İçişleri Bakanlığında gelen yetkilileri dinlediğimizde, baktığımızda, veri konusunda çok ciddi eksikliklerimiz var ve veriye hâkim olmazsanız hâkimi olmadığınız konuda da bir sistem geliştiremiyorsunuz. Bu anlamda, bizim bütün bunların hepsini biliyor olmamız lazım. Örneğin, 611 bin çocuk eğitim reformu girişimlerine göre okulda değil, 611 bin çocuk. Bakın, bu çok ciddi bir rakam. Bizim Türkiye'de şu anda, çocuk okula gitmediği zaman, evet, okullarda yoklama alınıyor ama bunu kontrol eden bir sistemimiz var mı? Neden gelmedi okula, niçin gelmedi? Aileyle bu konuda hemen iletişime geçilip bunu takip edecek bir sistemimiz yok. Mesela, Almanya ve İsviçre'de bu konu önemle yürütülüyor. Devlet, çocuğun okula gelip gelmediğini direkt takip ediyor ve buna ilişkin sistemi kurmuş, o yapı içerisinde işliyor; aileyle önce iletişime geçiliyor, okulla iletişime geçiliyor. Bir sistemi kurma zaruretimiz var burada ve elbette ki eğer Whatsapp gruplarında aileler "Burada bir hadise gerçekleşti ve ben yarın okula çocuğumu göndermeli miyim?" diye konuşuyorsa burada bir güvenlik sorunu da var demektir. Okullar öyle yerler olmalı ki kendi evinden, sosyal mekânlardan daha güvenli hâlde olması gereken yerler hem

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 9

güvenlik ve yaşam hakkı bakımından hem de sadece bu boyutuyla da değerlendirilmemeli, Türkiye bir afet bölgesi, bir deprem yaşandığında dahi çocuklarımızı biz ilk okullara gönderiyor olmalıyız. Çocuklara aileler okulların kapısından deprem olduğunda "Ben çocuğu almalyım." diye koşmamalı oraya. Ben, kamunun en güvenli yerinde çocuğumu emanet ettiğim noktada bulabiliyorum, güvenle orada ulaşacağım hissiyatını yaratmak durumunda. İşte, bu nedenle, bu konuya çok açıdan bakmamız, sadece buradaki olayla da değerlendirmememiz, her açıdan öncelikle okullarımızı güvenli hâle getirmemiz gerekiyor. Okullarımızın önemli kısmında uzman güvenlik görevlisi yok, okul hemşiresi yok, acil müdahale sistemi yok, sadece böyle bir elim olayla da gelmeyebilir, başka bir hadise yaşanabilir orada. Okul hemşiresinin olması, burada müdahale sisteminin olması keza yine çok kıymetli. Rehberlik ve psikososyal destek sistemi çökmüş durumda ne yazık ki ve 370 öğrenciye 1 rehber öğretmen düştüğü ülkede biz bu konuda efektif ve verimli bir çalışma ve takibin yapıldığını ne yazık ki üzülerek ifade edeyim, söyleyemeyiz.

Keza okullarımızda öğretmenlerimiz ve okul yöneticilerimiz sistematik biçimde yalnızlaştırıldı çünkü sadece veliyle ve öğrenciyle olan iletişimin, öğretmen ve veli ilişkisinde bırakıldığı bir sistem var ama bu da öğretmenin bir noktadan sonra çaresiz kalmasına sebebiyet veriyor. Yani bu noktada bir sistemin kurulup öğretmenin herhangi bir sıkıntı tespit ettiği anda direkt Millî Eğitim ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bünyesinde kurulmuş bir sisteme mutlaka entegre edilerek oradan sonra artık daha detaylı takip edilmesi gerektiği, hassasiyetle buraya yaklaşılması gerektiği gerçeğliği önümüzde duruyor.

Tabii, ailelerde bu krizden bağımsız değil. Niye değil? Çünkü yoksulluk büyüdükçe, çalışma saatleri uzadıka, sosyal destek mekanizmaları çöktükçe aileler çocuk yetiştirme süreçlerinde yalnız kalıyor ve ne yazık ki bir toplumsal gerçeğlikle hem sosyal medyada hem görsel medyada yaşanan hadiseler ve toplumdaki şiddet sarmalı içerisinde şiddet ne yazık ki sıradanlaşıyor ve silah artık çocukların erişemeyeceği bir nesne olmaktan ne yazık ki çıkmış durumda ve bunu değiştirmeden de bu toplumsal iklimi ve toplumsal zihniyet değişikliğini gerçeğleştirmeden de biz burada bu yapısal sorunu ne yazık ki çözemeyiz ve önleyemeyiz çünkü okul da toplumdan bağımsız bir ada elbette ki değil, oranında bir yansıması.

Keza suçla sürüklenen çocuk sayısı her geçen yıl artıyor ve önemli kısmı da işte yoksulluğun, ihmalin, sosyal dışlanmışlığın mağduru ve dediğim gibi başında bir daha söylüyorum, bu konu çok önemli; fail ve mağdur çocuksa bu yapısal krizi mutlaka görmek ve bunun da önleyici tedbirlerini almak zorundayız çünkü ceza sistemi, bütün olaylar ne yazık ki yaşandıktan sonra en son artık verilecek yer. Önemli olan bunun önceden tespiti, varsa önlenbilmesi, önleme ve denetleme mekanizmalarının etkin işletilmesi ve şayet bütün bunlara rağmen bu önlenememiş ve hadise başa gelmişse, felaket gerçeğleşmişse ondan sonra da rehabilitasyon ve cezalandırma süreçleri elbette olacaktır ama o son çaredir, hukukta her zaman en son uygulanacak noktadır ama önemli olan burada önleyici ve denetleyici noktada tedbirlerin alınması çok kıymetli ve kadrolu güvenlik görevlisi ve okula hemşiresinin bulunma zarureti daha önce de biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak dile getirmiştik, Suat Başkanım detaylarını verecektir.

Ve ben son olarak şunu vurgulamak istiyorum: Bu, bir toplumsal zihniyet değişikliğidir. O yüzden her yönüyle mutlaka bu Komisyonla incelenmesi gereklidir. Bu değişikliği sağlamamız, önleyici tedbirleri almamız ve hepimize ve devlete yüklenmiş olan çocukları korumak en büyük sorumluluğumuzdur ve son olarak şu sözle de bitireyim: Felaket başa gelmeden önce tedbirleri almak gerekiyor. O yüzden de özellikle Komisyon çalışmalarında sonuç üzerinden değil önleyici ve denetleyici tedbirler üzerinden yapılacak çalışmaların ve dinlenecek buraya gelen herkesin o noktada o perspektiften bakarak dinlenmesinin kıymetli olduğunu düşünüyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum.

şimdi, Sayın Özcan Hanım, gerçeğten çok anlamlı bir değerlendirmede bulundunuz.

şimdi Sayın Ali Öztunç'a sözü veriyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, bizim grup olarak önerilerimizi ya da daha genel konuşmayı Sözcümüz Suat Bey yapacaktır; ben, birkaç hususa sadece dikkat çekmek istiyorum. Son on yılda 100'e yakın araştırma komisyonu var aşağı yukarı. Bu Parlamentoda araştırma komisyonları kuruluyor, çalışıyor, üç ay, dört ay, sonra rapor hazırlanıyor ve maalesef o rapor raflarda kalıyor, kimse okumuyor. Belki akademisyenler bir akademik çalışma yapacaksa o akademik çalışma için o raporlara bakıyorlar. Benim hatırladığım bir tek bu Parlamentoda Susurluk Kazası ve Sonuçlarını Araştırma Komisyonu vardı, bu Komisyonun raporu çok kapsamlı, geniş kitlelere ulaşan, zaman zaman insanların açıp okuduğu ve bazı kararların alınmasına sebep olan bir rapordu. Neydi? Örneğin o dönemki mafyalaşma, devlet içerisindeki birtakım gizli çeteleşmelere karşı o dönemin hükümeti, muhalefeti hep birlikte el ele vererek bu Parlamentodan kanunlar geçirmişlerdi, biraz da AB uyum yasaları çerçevesinde yapılmıştı ama sonuçta Susurluk Komisyonu bu Parlamentoda en güzel işi yapan komisyon oldu, ondan beridir de doğru düzgün komisyonların raporlarında çok bir etki olduğunu görmüyoruz. Raporlar güzel yazılıyor olabilir, sonuçlar iyi olabilir ama etkisi olmuyor. Biz bunu aşalım, bu aşamayı geçelim diye düşünüyorum. Yani öyle bir çalışma yapalım ki daha başında söylüyoruz bunu; okuyanlara, izleyenlere "Helal olsun ya! Bunlar iktidar, muhalefet demediler; bunlar şu ideoloji, bu ideoloji demediler, bu ekip 20 kişi girdi, 21 kişi girdi ve bunlar ideolojilerden bağımsız, dünyaya bakış açılarından bağımsız, bunlar çocuklar için böyle güzel bir sonuç raporu çıkartılar evet, Kahramanmaraş ve şanlıurfa özelinde başladılar ama genele yayılabilecek ve geneli etkileyebilecek bir çalışma yaptılar, bunlara helal olsun." dediartelim, böyle başlayalım. Bunun için dinlemelerde olsun yani kimleri dinleyeceğiz, nasıl yapacağız hiç sınırlama yapmayalım birbirimize; burada birbirimizi üzmemelim, kırmayalım ve bu çalışma sırasında ideolojik olarak da bakmayalım diye düşünüyorum. Yani öyle bir kayđı da var, bu işi dijital medya üzerine yıkmayalım. Böyle bir kayđı var şu anda, gazeteci arkadaşlarda var, toplumun belli kesimlerinde "Ya,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 10

bu Komisyon daha kuruluşunda adıyla -hocamın dediği gibi- başladı, bunlar işi dijital medyaya yıkacaklar, kapatacaklar konuyu." gibi, çok ciddi bir ürün çıkmayacak gibi bakılıyor. Bunu aşalım, buraya yıkmayalım, biz gerçek bir çalışma yapalım.

Örneğin, biz milletvekiliyiz, silah hakkımız var, sınırsız değil mi arkadaşlar? İstedikimiz kadar silah alıyoruz. Niye, ne gerek var, neden? Emniyet Müdürü 10 tane alabiliyor? Ne gerek var, niye alsın, niye alabilsin? Ama bununla ilgili bir kanun çıkarttırmak bile başarıdır. Diyeceğiz ki: "Hayır kardeşim." Emniyet Müdürü mü, devlette en üst düzey işte bürokrat şu kadar limiti 2-3 zaten bu işin ticaretini yapanlar var. Bakın, süreçte göreceksiniz, bu olaylardan da çıkacak karşımıza, bazıları bu işin ticaretini yapıyorlar. Şimdi milletvekili 30 silah, 40 silah, tabancalar, şunlar, bunlar, gerek yok böyle bir şeye arkadaşlar, savaşa hiçbirimiz gitmiyoruz. Bununla ilgili bir kanun çıkarttırabilirsek bile bu bizim için başarı olur.

Mesela, yine aklıma geldi, öğrenciyi öğretmen korur en başta ama öğretmeni kim koruyacak? Öğretmenler sıkıntıda, önüne gelen CIMER'e yazıyor. Öğrenci başarısız, öğrenci şımarıklık yapıyor, öğrenci sınıfın düzenini bozuyor, öğretmen uyarıyor, uyarı sadece bir uyarı; hemen gidiyor eve, anlatıyor, CIMER'e yazı yazılıyor. Öğretmenler artık öyle bir noktaya gelmişler ki tabii, şimdi disipline de edemiyorlar, öğretmenler çekingen davranıyorlar dolayısıyla öğrenciyi disipline edemiyor dolayısıyla öğrenciyi korumakta zorlanıyor, bunların hepsini zaman içerisinde konuşup çözüm bulmamız gerekir.

Ben son olarak bir hassasiyeti dile getirmek istiyorum, İrfan Karatutlu Genel Kurulda söylemişti, ben de burada söyleyeyim: Dil birliği lazım, buna lütfen dikkat edin, bizim şehrimiz -Zuhal Hanım da bilir- Kahramanmaraş geçmişte, 78'de acı olaylar yaşadı.

ZUHAL KARAKOÇ (Kahramanmaraş) - O yüzden az önce kullandığımız "Maraş olayları" ifadesi biraz can yakıyor, suçu oraya atfediyor.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Evet, ona geleceğim ben de.

Doğru, 78 Maraş olayları bizim yıllardır aşmaya çalıştığımız, aştığımız, yıllardır böyle hani gündeme getirmediğimiz, getirilmesinden Maraşlının, Kahramanmaraşlının böyle bir rahatsızlık duyduğu bir durumdur. Bu Komisyon çalışmalarını yaparken dil birliği açısından milletvekili arkadaşlarımızdan rica ediyoruz, bizim de bazen ağızımız kayıyor "Maraş olayı" diyoruz falan yani burada şimdi ben kimseyi şey yapmak istemiyorum, benim de ağızım kayıyor yani. Geçen bir arkadaşımız da "Katliam" dedi, "Bu katliamdır." dedi. Aslında doğru, bir katliam bu yani 9 çocuk ve öğretmen bu bir katliamdır ama işte bu iş Kahramanmaraş olduğu zaman başka bir hassasiyet de yaratıyor. "Kahramanmaraş'ta okulda yaşanan saldırı" ağız birliğini kullanırsak mutlu oluruz, bu bizim memleketimizin hassasiyetidir diyorum ve başarılar diliyorum. İnşallah güzel şeyler yaparız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum.

Tabii, Maraşlı olunca, Urfalı olunca buradaki hassasiyetler çok daha yoğun oluyor, onlar devamlı bu olayların içinde yaşıyorlar yani her gün, her an, her telefonda, her olayda, her görüşmede bunu yaşıyorlar. Ben bu kadar iyi niyetli duyarlılıklarınız için tekrar teşekkür ediyorum Sayın Öztunç.

Yılmaz Hun Bey, sıra sizde, sözü size veriyorum.

Buyurun.

YILMAZ HUN (İğdır) - Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Başkan, bu demokratik tutumunuzdan dolayı sizleri tebrik ediyoruz, umarız sonuna kadar böyle devam ederiz.

Urfa Siverek'te ve Maraş'ta yaşanan iki acı olay hepimizi elbette derinden üzmüştür. Tekrardan hayatını kaybeden öğrencilere ve öğretmenlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum. Hepimizin başı sağ olsun, kolaylıklar diliyorum hepimize.

14 Nisan 2026'da Siverek'te, Ahmet Koyuncu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde gerçekleşen silahlı saldırıda çok sayıda kişi de yaralandı, ağır yaralılarımız da var, saldırgan da yaşamını yitirdi. Henüz bu yaralar sarılmamışken ertesi gün içinde Maraş'ta Ayser Çalık Ortaokulunda gerçekleşen saldırıda 9 öğrenci ve 1 öğretmen hayatını kaybetti. Bu iki olayın bu kadar kısa sürede, bu kadar benzer biçimde yaşanması bu olayların münferit olaylar olarak değerlendirilemeyeceğini açıkça göstermiştir. Şimdi, dışa vuran bu olayın birçok boyutunun olacağı kesindir. İşin sosyolojik, psikolojik, ekonomik, siyasal ve toplumsal boyutları vardır. Eğitim felsefesi ve eğitim içerikleriyle de alakalı olduğunu düşünüyoruz. Türkiye'de son yıllarda şiddetin gündelik yaşamın sıradan bir parçası hâline geldiği bir toplumsal iklim oluşmuştur. Bu iklimde, gençler geleceksizlik, eşitsizlik, değersizlik duygusuyla büyürken şiddet çoğu zaman bir ifade biçimi olarak görünür hâle gelmiştir, özellikle medya ve popüler kültür bu sürecin önemli taşıyıcılardan biridir. Mafya, suç örgütleri ve silahlı güç ilişkilerinin yücelten diziler, güçlü olanın hayatta kaldığı, adaletin değil gücün belirleyici olduğu bir dünya tahayyülünü sürekli, yeniden üretmektedir. Bu anlatılar yalnızca ekranla sınırlı kalmamaktadır, toplumsal bilinçaltını şekillendirecek şiddet meşrulaştırılan zemin yaratmaktadır. Urfa'da ve Maraş'ta yaşanan iki acı olay, çocukların nasıl bir toplumsal ve eğitimsel ortamda büyüdüğünü sorgulamayı gerektiren bir meseledir çünkü açıkça ifade etmek gerekir ki, uzun süredir uygulanan eğitim politikaları çocukların gelişimini merkeze alan bir anlayıştan uzaklaşmış; eşitlikten, kamusalılıktan ve bilimsel temelden kopmuştur, eğitim alanı giderek daha fazla ideolojik yönlendirmelere açık hâle gelmiştir, aynı zamanda piyasa ilişkilerinin etkisi altına sokulmuştur. Okullar çocukların kendilerini güvende hissettikleri alanlar olmaktan çıkmıştır; dışlanmanın, eşitsizliğin ve yalnızlaşmanın yoğunlaştığı mekânlara dönüşmüştür. Okullarda yaşanan şiddet olaylarının yalnızca bir güvenlik sorunu olarak ele almak, bu yapısal dönüşümü görmezden gelmek anlamına gelir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 11

Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; bu Komisyonun en kritik sorumluluğu, meseleyi dar bir çerçevede ele almamak ve yaşananları tekil olaylar olarak değerlendirmek olmamalıdır çünkü bu tür olaylar yalnızca bireysel davranışların sonucu değil, aynı zamanda toplumsal, ekonomik ve siyasal koşulların da bir yansımasıdır. Yoksulluk, eğitimde fırsat eşitsizliği, ayrımcılık, toplumsal kutuplaşma ve kamusal destek mekanizmalarının zayıflaması, çocukların yaşam dünyalarını doğrudan etkileyen ve onları şiddetle karşı karşıya bırakan temel sorunlardır. Bu nedenle, Komisyonun çalışmalarının temel yönelimi bu olay anına ya da failin özelliklerine odaklanmak olmamalıdır; çocukları şiddete sürüklen ya da şiddeti olağanlaştıran koşulları bütün boyutlarıyla ortaya koymak olmalıdır. Bu açıdan, Komisyonun çalışma yaklaşımının da buna uygun şekilde kurgulanması gerekmektedir.

DEM PARTİ olarak Komisyon çalışmalarını altı ana başı üzerinden değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Birincisi, bu mesele güvenlikli reflekslerle çözülebilecek bir mesele değildir. Okullara daha fazla güvenlik görevlisi yerleştirmek, teknik gözetim araçlarını artırmak ya da disiplin mekanizmalarını sertleştirmek sorunun köküne inmez; aksine, okulları daha fazla denetim ve baskı altına alan alanlara dönüştürür, oysa olması gereken, çocukların kendilerini güvende, eşit ve değerli hissettikleri bir okul ortamıdır. Bu nedenle, Komisyon "Nasıl daha fazla kontrol ederiz?" sorusuna odaklanmadan "Şiddeti doğuran koşulları nasıl ortadan kaldırabiliriz?" kök nedenlerine bakmak ve ona odaklanmak gerektiğini düşünüyoruz.

İkincisi, çocukların bu süreçte edilgen bir konumda değerlendirilmemesi gerektiğini düşünüyoruz. Çocuklar yalnızca hakkında konuşulan bireyler olarak değerlendirilemez. Çocuklar deneyimleri ve yaşadıklarıyla bu sürecin önemli öznelidir. Bu nedenle, onların görüşlerinin, deneyimlerinin ve ihtiyaçlarının doğrudan dinlenmesi ve sürece dâhil edilmesi de önem arz etmektedir.

Üçüncüsü, farklı alanlarda uzmanlar da mutlaka dinlenecektir, dinlenmelidir. Komisyonun çalışmalarının disiplinlerarası bir zeminde yürütülmesi gerekmektedir. Eğitim alanında yaşanan bu tür sorunlar yalnızca pedagojik değil, aynı zamanda sosyolojik, psikolojik ve ekonomik boyutları olan sorunlardır. Bu nedenle, farklı alanlardan uzmanların katkısıyla çok boyutlu bir değerlendirme yapılması kaçınılmazdır. Komisyonun çalışmalarında mutlaka yerinde inceleme çalışmalarının sürecin ayrılmaz bir parçası hâline getirilmesi gerekmektedir. Farklı bölgelerdeki okullarda yapılacak gözlemler, psikososyal destek mekanizmalarının durumu, rehberlik hizmetlerinin yeterliliği ve öğrenci katılım süreçlerinin varlığı gibi konular da somut veriler sunacaktır, bu da Komisyonun daha sağlıklı sonuçlara ulaşmasını sağlayacaktır.

Beşincisi, dijital alan mutlaka değerlendirilmelidir. Komisyon çalışmalarında dijital alan etkisi kapsamlı şekilde ele alınmalıdır çünkü çocukların yaşamı yalnızca okulla sınırlı değildir. Dijital ortamlar, sosyal medya ve medya içerikleri çocukların davranışlarını da doğrudan etkilemektedir ancak bu alanın değerlendirilmesi yasaklayıcı ve sınırlayıcı bir yaklaşımla değil, bilinçlendirici, koruyucu ve önleyici bir perspektifle yapılmalıdır.

Sayın Başkan, altıncısı, Komisyonun yeni temelli bir çalışma yürütmesi büyük önem taşımaktadır. Okullarda yaşanan şiddet olaylarının dağılımı, rehberlik hizmetlerinin durumu, okul terk oranları, akran zorbalığı ve ayrımcılık vakaları gibi konular somut verilerle ortaya konulmadan yapılacak değerlendirmeler eksik kalacaktır.

Değerli Komisyon üyeleri, bütün bu süreçlerin sonunda ortaya konulacak raporun içeriği de büyük önem taşımaktadır. Bu rapor daha fazla denetim ve cezalandırma öneren bir yaklaşımla düzenlenmemelidir; aksine, çocukların üstün yararını esas alan, koruyucu ve önleyici mekanizmaları güçlendiren bir anlayışı yansıtmalıdır. Bu kapsamda, okullarda psikososyal destek sistemlerinin güçlendirilmesi, rehberlik ve sosyal hizmet birimlerinin yaygınlaştırılması, okul içi demokratik katılım süreçlerinin verilerle birlikte okul-veli iletişiminin artırılması, geliştirilmesi, çatışma çözümü ve onarıcı şiddet mekanizmalarının uygulanması, çocuk yoksulluğunu azaltacak sosyal politikaların hayata geçirilmesi, eğitimin kamusal, eşitlikçi ve bilimsel bir temelde yeniden yapılandırılması gibi başlıklar temel öncelikler arasında yer almalıdır. Şiddetin olmadığı bir okul ortamı ancak adaletin, eşitliğin ve demokrasinin güçlendiği bir toplumsal yapıyla mümkündür. Daha fazla baskı ve kontrol güvenlik getirmeyecektir, aksine yeni sorunlar üretecektir. Eğer bu Komisyon gerçekten kalıcı bir çözüm üretmek istiyorsa cesur olmalı ve sorunun kök nedenlerine odaklanmalıdır. Ancak, o zaman çocukların güvenli büyüyeceği bir eğitim ortamının inşa edileceği bir rapor ortaya çıkabilir. Ayrıca, Sayın Başkan, dinlemesi gereken kişileri, önerilerimizi ve görüşlerimizi yazılı olarak Komisyona bildirdik diyoruz.

Hepinize teşekkür ediyorum, kolaylıklar diliyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum Sayın Hun.

Zaten sizin o konudaki şeyiniz geldi, onları da değerlendireceğiz. Şahsımla ilgili söylediğiniz olay için de hassaten teşekkür ediyorum. Komisyonun sonuna kadar aynı yaklaşımı göreceğinizden emin olmanızı arzularım.

Evet, buradaki sıraya göre, İrfan Bey, size söz veriyorum.

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Evet, genel bir değerlendirme yapmayacağım tabii. Yirmi iki gündür bölgede olan birisi olarak yanlış anlamaları veya bazen kasıtlı olan anlamaları belki açıklığa kavuşturma açısından birkaç kelam edeceğim. Mecbur Mecliste geçen hafta beş dakika konuşmak zorunda kaldım. İsrarla, bu dili biz niye söyledik? 2 ayrı milletvekilinin "Maraş katliamı" ibaresini kullanması üzerine, daha sonra sosyal medyada yayıldığını gözlemledim, hatta ve hatta iki gün önce tıp doktoru meslektaşlarımla yaptığım başka bir fizik tedaviyle ilgili 150 kişilik bir Zoom toplantısında da aynı dili konuşan bir doktor arkadaşım da rastladım. Bu, bizim hassaslık gösterdiğimiz kırk sekiz yıllık bir acıdır. Bunun bununla karıştırılması ne ülkemize ne halkımıza faydalı olur kanaatindeyim. "Maraş okul saldırısı" ibaresi bizim için daha uygun diye düşünüyorum.

Akabinde, tabii ki o konuyu da çok açığa kavuşturduğum. KHK'li bir babanın çocuğunun vefatını 17 Nisan itibarıyla, iki gün sonra yurt dışı bağlantılı Twitter'dan tespit ettiğim birtakım Twitter adresinden kullanılmaya başlandığı ve bunun yaygınlaşarak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 12

gerçekten böyle bir şey olduğu... Olay dediğim gibi, saat dört buçuk itibarıyla oradaydık, babayla ilk temasım saat yaklaşık dokuz buçuk, on gibiydi hastanede. Babası Yusuf Tarık'ı yaralı biliyordu çünkü iki çocuk karışmıştı Mustafa'yla. Mustafa'yı Yusuf Tarık olarak görünce Mustafa hâlen yoğun bakımda, baba oğlunun yaralı olduğunu biliyordu ve bu durumda yaralılar bölümünde beklerken Millî Eğitim Bakanlığıyla birlikte biz babaya geçmiş olsun dileklerini sunmak için gittiğimizde tepkisi oldu, bana da oldu ve Millî Eğitim Bakanımıza da oldu. Akabinde, iki saat sonra çocukların karıştığı gözlenince baba morga inmişti. Biz saat on buçukta, tabii ki vefat edenleri peyderpey ben sağlık müdürlüğünden alıyordum, tabii ki burada Yusuf Tarık'ın ismi yoktu, Yusuf Tarık yaralı gözüküyordu çünkü ve bu kullanıldı, "İsmi yok." dendi önce. Saat on buçuk, on bir gibi Yusuf Tarık'ın vefat ettiği tespit edilince mevcut listenin en altına Yusuf Tarık eklendi. O arada, büyük puntoyla yazılan yere küçük puntoyla girildiği de kullanıldı, "Vay, niye küçük punto yazıldı." diye. Olayların gelişimi, ki bana gelen sağlık müdürlüğündeki ibarelerin hepsinde herkes büyük punto. Şimdi, bundan da bir nemalanma oldu. Ertesi gece, gömülmeden önce bütün çocuklarla ve öğretmenlerle temas kuruldu.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Karatutlu, "nemalanma" kelimesini oradan çıkartalım, "lemalanma" kelimesi çok ağır.

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Hayır, hayır, bizzat...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Bu çok yanlış bir şey, kim yapsa doğru bir şey değil.

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Buradan şunu size çok net söyleyebilirim: Ben açık ve seçik Meclisteki milletvekili arkadaşlarımla bu olayı bire bir dışarıda görüşerek kendisine anlattığım hâlde bunu sürdürme yoluna gittiler, bu durumu.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Kim o?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yo, vermeyelim isim.

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - İsim vermeyeceğim, iki milletvekiliyle görüştüm. Yapmayın dedim ya, burada bir şey yok. Zira, ertesi gün baba bana tekrar taziyede sarıldığında "Hocam, ben KHK'liyim ama sizinle daha önce iki kere oturup konuşmuştuk, bizi dinleştin." diye o acının geçişinde o konuyu gündeme bile almadı; bu, kullanıldı.

Son olarak, Sayın Şenol Vekilimin dediği öğretmenlerin, 5 öğretmenin okuldan bir buçuk ay önce uzaklaştırılma konusu. Bazı öğretmenler bazı öğretmenleri şikâyet ediyor Cumhuriyet Savcılığı üzerinden. Bu konuyu sadece öğretmenlerle, idarecilerle değil, öğretmenlerin avukatı olan eski İYİ Parti İl Başkanı avukatla da görüştüğüm için çok net konuşabilirim. Birbirlerini şikâyet ediyorlar not yükselttiği noktasında hem bilgisayar üzerinden hem de yazılı kâğıt üzerinden. Savcılık üzerinden bir başvuru olduğu için okul soruşturma açıyor. Soruşturma neticesinde gerçekten notların yükseltildiği gözüküyor. 3 öğretmen idarecilikten indirilip öğretmen olarak, 2 öğretmen de düz öğretmen olduğu için 5'i birlikte okuldan uzaklaştırılıyor. Bunun nedeni tamamen bu ama not yükseltme dışında o olay anında bazı insanlar ne yaptılar? "Bu sebepten oldu." dediler ve bunu şöyle kullandılar: "Öğretmen çantasını arıyordu." Çok basit bir zekâyla "Niye alıyorsun kardeşim, bunda bir sorun mu vardı?" Ona da şöyle bir kaçamak cevap verdiler: "Çocuk kendine zarar vermesin diye." Bu senin görevin miydi? Çocuk kendisine zarar... Ben size bir profil çiziyorum. Çocuğun bir ila dört sınıfına bakan öğretmenle de görüştüm, çocuğun aile hekimiyle de görüştüm. Ben kendisine şunu ifade ettim: Çocuk yalnız bir çocuk, dijital mecralarda sabahlayan bir çocuk, ilkokul ikideyken okulda masa başında uyuyan bir çocuk, ilkokul ikide ve aile tarafından şımartılmış bir çocuk.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Karatutlu, bir ara, bir saniye...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ama şimdi böyle bir değerlendirmeyi nasıl yapabilirsiniz?

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Neyi?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Az müsaade eder misiniz Sayın Başkanım, bir müsaade eder misiniz?

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Nasıl?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Karatutlu...

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - "Öğretmenler okuldan uzaklaştırıldı." demek normal oluyor, nedenlerini açıklamak...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - İrfan Bey, müsaade eder misiniz?

Şimdi, şu andaki toplantımız genel ilkeler, prensipler, temenniler noktasında tezahür ediyor. Siz de takdir edersiniz ki sizin bildiğiniz veya gördüğünüz veya tespit ettiğiniz olayları Komisyonumuzun büyük çoğunluğu, üyelerimizin büyük çoğunluğu bilmiyor. Şu anda sizin bu açıklamalarla bizim irademizi yönlendirmeniz, bir anlamda ona ipotek koymanız kelimelerimi tırnak size söylüyorum doğru değil. Zaten okulları dinleyeceğiz, o olayları yerinde göreceğiz, açılan davaları, şikâyetleri göreceğiz. Bunlar önümüzdeki haftanın falan bile değil, o incelemeleri yaptıktan sonraki değerlendirmelerin konusu. Demin konuşmamın başında siz de takdir edersiniz ki, dedim ki: Özellikle kamu kurumlarını falan öne almak istemiyoruz, olaya bütüncül bakabilmemiz açısından öncelikle akademisyenlerimizi, bu konudaki uzmanları dinleyelim, ondan sonra soracağımız soruları, değerlendireceğimiz algıları, olguları ona göre yapalım şeyiyle başladım. Şimdi, burada sizin söylediğiniz birtakım olaylar sizin görebildiğiniz, sizin tespit ettiğiniz, sizin yaşadığınız, sizin bilebildiğiniz konular. Burada Komisyonumuz daha o aşamada değil. Ben hiçbir milletvekili arkadaşımızın ön yargılarla veya ön bilgilerle bir hareket içerisinde olmasını arzulamam. Somut olaylara biz bir anlamda mücerret değil, müşahhas hadiselere, olgulara bakarak belli kanaati edinmek isteriz. Yani burada söylediğiniz olaylarla ilgili konuda bu çerçevede sonucu, sözünüzü tamamlamanızı arzuluyorum çünkü direkt siz, daha bakın biz şu anda taziyeleri yapmayı düşünüyoruz, değerlendiriyoruz. Orada şu mu... Zaten konuşmacı milletvekili arkadaşlarım -ben özellikle hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum- olaya bütüncül baktılar, olaya ne "okul" dediler ne "öğretmen" dediler ne "çocuk" dediler hatta yani mağdur ve faili aynı olabilecek bir değerlendirme

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 13

içerisinde bulunarak düzenlemeler yaptılar. Onun için ben sizden ve diğer arkadaşlarımızın özellikle farkındalık oluşturmak adına ayrıştırıcı bir dil kullanılmasını arzulamıyorum çünkü en önemli unsur bu Komisyonun hakikaten, mesela demin şeyde de Ali Bey falan da onu söylediler, bunu dijital noktasında değerlendirmek falan bunlar çok yanlış şeyler; anlatabildim mi? Çünkü bu olayı çok boyutlu bir hadise. Çok çok köklü bir hadise. Görüldüğünden daha zor bir olay, görüldüğünden daha fazla veballi bir olay, daha fazla sorumlu bir olay.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - İçine girince göreceğiz.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ali Bey, Şenol Hanım, sadece orayla da ilgili değil. Ben memleketim Tokat'taydım hafta sonu, Tokat'ta bir tane hadise, Niksar'da bir tane -aynı iki gün içerisinde olan- Erbaa'da bir tane hadise, buna benzer duyular geldi bana. Belki farkındalık oluştuğu için geldi. Ondan sonra benim torunlarım, çocuklar: "Biz okula gitmiyoruz, okullarda böyle şey olacakmış." falan, buna benzer şeyler söyledi. Siz orada orali olmanın ve o olayları sıcak sıcak yaşamının değerlendirmesiyle bütün bunları değerlendiriyorsunuz; olabilir, birileri böyle konuşuyor diye... Biz Araştırma Komisyonuyuz, yüce Mecliste siyasetüstü düşünülerek, oy birliğiyle ve bütün partilerin katılımıyla kurulmuş bir Komisyonunuz.

Dolayısıyla, burada ben hepinizden istirham ediyorum, onun için ben oradaki kelimeleri değerlendirdim. Siz de kifayetimizakere yaparak son cümle olarak değerlendirin. Bunu da sizden özellikle istirham ederek, bir cevap noktasına girmeden yani komisyon çalışmalarımızı, aynı seyirde, aynı noktada yapmayı da değerlendirerek yapalım. Burada yanlış şeyler de söylenir, doğru şeyler de söylenir. Ben deminki aynı gidelim derken belki tepkiler falan da olacaktır, şu da olacaktır. Bunlar doğal arkadaşlar, insanız. Ondan sonra her insanın refleksi her konuda aynı şeylerde olmaz. Onun için, yani müsaade ederseniz, Başkan olarak ben bu konuda bu hassasiyetimi özellikle ifade etmek istiyorum. Bütün konuşmacı olan arkadaşların bu kadar olumlu giden bir Komisyon çalışmasında aynı vakarla, aynı düşüncelerle devam etmesini arzuluyorum ve bunu da ileriki bütün çalışmalarımızda, sadece merkeze onu koymayın. Niksar olaylarının yani ne demek olduğunu Niksarlı birisi olarak ne anlama geldiğini, o hassasiyetlerin hepsini farkında olan birisiyim. Onun için bütün bu toplantımızda güzel sonuçlar çıksın, olumlu sonuçlar çıksın.

Benim konuşmamı dinlediyseniz "kasıt" kelimesini bile kullandım, "kasıt varsa" dedim, "kasıt, kusur ve ihmal" 3 kelimeyi tırnak içerisinde aynı anda kullandım. Bu konuda emin olun, bir yanlış var arkadaşlar, bir eksiklik var ama eş güdümünde var ama koordine var ama değişik olaylarda var; bir sorun var anlatabildim mi. Sorunun Ahmet veya Mehmet... Onun için burada özellikle Gizem Hanım onu son derece güzel ifade etti: Bir sonucu ele alarak değil, nedenlerini de ortadan kaldırarak onlara girerek değerlendirin diyorum.

Hakkınızı helal edin.

Teşekkür ediyorum.

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Ben bir cümleyle kapatıyorum.

Doğrudur, eğer bir kırgınlık oluşmuşsa ben tabii ki şahsım adına özür dilerim. Fakat şu var: İki kez Şenol Vekilim öğretmenler üzerinden gittiği için o konuyu açıklamak istedim.

Son olarak bu Komisyonun ilk suistimali biliyorsunuz, geçen haftaki "yurt dışı" kelimesini basında da gördünüz: "İlk işleri Amerika ve bilmem nereye gitme kararı aldı." diye bu Komisyonu... Nereden çıktıysa o?

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Yapacaklar yani...

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Evet, tabii ki yani basına düşürüp...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ama Komisyonumuzla ilgili değil bunlar.

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Hayır, hayır; burada alınan Komisyon sulandırıldı ve denildi ki: "İlk kararları yurt dışını ve Amerika'yı gezmek oldu."

Son tavsiyem şu olabilir: Ailelerle bir araya geldiğinizde -faiile olan- efendim, "Ona da acıyoruz." ifadesini eğer kullanırsanız çok büyük tepki alacağınızı söylerim, onu hiç önermiyorum.

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - O zaman "acıyoruz" ifadesini tutanakları çıkaralım... Siz başka türlü anlamışsınız.

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Hayır, bakın, şu anda çocuğa değil...

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Bakın, fail ve mağdur çocuk oluyorsa yapısal bir...

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Bakın, çocuğa değil, çocuğun ailesine, çocuğun anne ve babasına büyük bir tepki Kahramanmaraş'ta var. Benim size tavsiyem: Bu türlü bir dili orada kullanmamak, onu anlatmaya çalışıyorum.

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Bu söylediklerim anlaşılmalı herhâlde.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Burada Sayın Karatutlu, İrfan Bey; hassasiyetlerinize katılıyorum ancak, tekrar aynı şeyi değerlendireceğim. Ben de o cümleyi değerlendirerek tekrar ettim. Bunlarla ilgili konuda "kasıt" kelimesini kullanıyorum, "kusur" kelimesini kullanıyorum, "ihmal" kelimesini kullanıyorum dolayısıyla olayları değerlendirirken salt bazı kelimelerden hareketle değerlendirmeyelim.

Ben konuşmacı arkadaşlarıma özellikle teşekkür ediyorum, sizin de zatialinize de başta olmak üzere teşekkür ediyorum ve müsaade ederseniz kaldığımız yerden devam edelim diyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Usul hakkında söz istiyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sırada sizden önce olan arkadaşlar var.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Usul biliyorsunuz, her zaman...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 14

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Esasın önüne geçer. "Usul esasa mukaddemdir." diyorsunuz Ali Bey. Sözü size veriyorum.

Buyurun Ali Bey.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Evet, Başkanım, şimdi ikinci toplantımız. Ne dedik başta? "Derdimiz üzüm yemek, bağcıyı dövmek değil." dedik. Bu olaydan sonra, bu Komisyonun kurulması için Genel Kurulda yaptığımız konuşmadan -benim konuşmamdan- sonra işte, Nazım abi burada, geldi beni kutladı, Adalet ve Kalkınma Partisinin tepesinden telefonlar geldi, siz anlayın. "Biz bir birliklik yapalım." dedik. İrfan Hocamın bu tarzı doğru değil kusuruma bakmasın.

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Hangi cümle?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Çoğu. Söyleyebilirim tek tek de uzar iş, iş uzar. Yani böyle bir uyumlu Komisyon; Hocam, tecrübemle söylüyorum, ikinci toplantıda tartışmaya girmek yanlış, yanlış; hüküm verdiniz Hocam.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ali Bey, tartışma yok, usul hakkında konuşursanız.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Mesela, hocalar hakkında hüküm verdiniz, "Hocalar şu, şu, şu sebeplerden." dediniz Ahmet Çabukle'le ben de konuştum, hocalarla da konuştum, diğerleriyle de konuştum, şimdi detaya girmeyeceğim. Bunu biz inceleyeceğiz, araştıracağız zaten, bizim amacımız bu. Belki siz haklı çıkacaksınız, size gelen bilgi doğru çıkacak belki bendeki doğru çıkacak, belki ikimiz yanılacağız ama bunu tam araştırmadan hüküm verirsek yanlış yaparız.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Doğru.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Bir de önerim: Şu arkaya bakar mısınız arkadaki arkadaşlara. Bu arkadaşlar gazeteci değerli arkadaşlar. Geçen hafta da kamera da vardı, gazeteci de vardı; bu hafta da gazeteci arkadaşlarımız buradalar yani basına kapalı bir toplantı değil. Hani yurt dışı meselesi nereden geldi? Bizim arkadaşımız önermişti, biz de doğru olmayacağını hep birlikte oturduk, konuştuk. Ben kendim geçmiş tecrübelerimden kaynaklı uyarıda bulundum, arkadaşlar da, Başkanımız da sağ olsun, halletti gitti. Ama burada her konuştuğumuz tutanak altında ve muhabir arkadaşlar da Türkiye'nin en iyi muhabirleri, haber en iyi yakalayanlar -işte, Kemal Aktaş orada, Parlamento Muhabirleri Derneği Genel Başkanı- bu arkadaşlarımızın hepsi öyle. Dolayısıyla burada hani "Sızma mı oluyor, şu mu oluyor?" değil, değil İrfan Hocam, gazeteciler burada zaten, haberler buradan çıkar, ona göre konuşacağız.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Evet..

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Dostane uyarı Hocam, ister alırsın, ister almazsın takdir senin.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, bir cümle...

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - "Amerika, Almanya" lafı nereden çıktı?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - E, burada konuşuldu ya!

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yok, konuşulmadı.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Yurt dışı konuşuldu burada değil mi?

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Ülke ismi vermedik ama "yurt dışı" denildi.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Ben Amerika var mı yok mu bilmiyorum, Amerika'yı bilmiyorum, ben Amerika'yı bilmiyorum ve "yurt dışı" diye burada konuşuldu.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Onu da eklemişler.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Onun detayını bilmiyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Evet, Şenol Hanım sözü size veriyorum.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, ben size teşekkür etmek için söz aldım.

Bazen yanlış anlaşılabilirler oluyor. Ben tabii ki sözlerimde sadece "dinlenmelidir" çünkü ailelerin de orada gördüğümüz kadarıyla istekleri buydu. Fakat olayı açıklama şeyini hissetti İrfan Kardeşimiz, İrfan Vekilimiz ama sizin sözlerinizle mesele çözülmüştür diye düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum, nezaketiniz için sağ olarsınız.

Evet, Hasan Bey, buyurun.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri, kıymetli katılımcılar; bugün tabii burada Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta Meydana Gelen Olaylar İle Çocukların Dijital Ortamlarda Karşılaştıkları Riskler Ve Olumsuz Etkilerin Tüm Yönleriyle Ele Alınarak Araştırılması, Çözüm Önerileri Geliştirilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu çalışmaları kapsamında bir araya geldik.

Öncelikle ifade etmek isterim ki çocuklarımızın güvenli, sağlıklı gelişimi ve nitelikli eğitim ortamlarına erişimi devletimizin ve toplumumuzun en temel sorumlulukları arasında yer almaktadır. Okullar yalnızca akademik bilginin aktarıldığı yerler değil, aynı zamanda çocukların sosyal, psikolojik ve ahlaki gelişimlerinin şekillendirildiği güvenli alanlar olmalıdır. Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta yaşanan olaylar eğitim ortamlarında güvenlik, denetim, rehberlik hizmetleri ve kriz yönetim mekanizmalarının yeniden ele alınması gerektiğini açık açıkça ortaya koymuştur. Bu olayları münferit vakalar olarak görmek yerine daha geniş bir perspektifte değerlendirerek yapısal sorunları tespit etmek, günümüz şartlarına güncellemek zorundayız.

Diğer yandan, çocuklarımızın dijital dünyayla olan ilişkisi her geçen gün daha da yoğunlaşmaktadır. İnternet ve sosyal medya doğru kullanıldığında önemli fırsatlar sunarken siber zorbalık, zararlı içeriklere maruz kalma, dijital bağımlılık ve mahremiyet

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 15

ihalleri gibi ciddi riskleri de beraberinde getirmektedir. Özellikle erken yaşlarda kontrolsüz ve bilinçsiz dijital kullanım çocuklarımızın psikolojik ve sosyal gelişimini olumsuz etkileyebilmektedir. Çocuklarımızın dijital dünyada kuralı, düzenleme olmadan gezinmesini yuzme bilmeyen çocuğumuzun dalgalı denizde hatta okyanusa salıverilmesine benzetiyorum şahsen. Bu noktada, Komisyonumuzun temel hedefi hem fiziksel hem de dijital ortamlarda çocuklarımızın karşı karşıya kaldığı tehditleri bütüncül bir yaklaşımla ele almak ve sürdürülebilir çözüm önerileri geliştirmektir. Unutmamalıyız ki çocuklarımızın maruz kaldığı her risk aslında toplumumuzun geleceğine yönelmiş bir tehdittir. Bu nedenle meseleye sadece bugünü değil, yarının Türkiye'sini inşa etmek sorumluluğuyla yaklaşmak zorundayız.

Komisyonumuzun çalışmaları sonucunda ortaya konulacak tespit ve önerilerin ilgili tüm kurumlar tarafından kararlılıkla hayata geçirilmesi büyük önem taşımaktadır. Amacımız yalnızca sorunları tespit etmek değil, aynı zamanda benzer olayların tekrar yaşanmasını engelleyecek, güçlü ve uygulanabilir politikalar geliştirmektir. Tabii, burada bizim beraber çalışmamız, birlikteliğimiz, birlikte fikirler üretebilmemiz en değerlisi bu Komisyonun ortak çalışmalarında. İnşallah her türlü fikri ortaya koyarak, konuşarak ortak noktada pozitif anlamda buluşuruz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - İnşallah.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, ben bu konuşmaların arkasından nazar değmesin diye size eleştiride bulunmak istiyorum, herkes size pozitif eleştiride bulundu. Geçen, Komisyon Başkanlık Divanı seçiminde Komisyonunda söz istememe rağmen beni atladınız.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Bir hafta beklemişsiniz.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Farkında değilim.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Büyüğümüzünüz, o yüzden bir şey demedim, bu konuda hassasiyetinizi beklerim(!)

İNŞALLAH, bu Komisyon çalışmalarının hayırlı sonuçlar doğurmasını temenni eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Şimdi, öncelikle özür diliyorum, sonra teşekkür ediyorum iyi niyetle bunu söylediğin için Sayın Arslan ama geçen toplantıda farkına varmadım, onu ifade edeyim, kasıtlı bir davranış değil. Gerçi ara ara pozitif ayrımcılık yapacağımı şimdiden söyleyeyim ama pozitif ayrımcılığı acil işi olup da gitmek isteyen için olur, özel bir mazereti olan için olur, özellikle anneler için olur, hanımlar için olur. Bu anlamda değerlendiriyorum.

Sayın Özçağdaş, buyurun.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kahramanmaraş'ta hayatını kaybeden 9 öğrencimize ve bir öğretmenimize Allah'tan rahmet diliyorum. Durumu kritik olan çocuğumuz başta olmak üzere tüm yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Tabii, sizler de söylediniz, maalesef, Türkiye'de çocuk ölümleri münferit konular değil. Kahramanmaraş milletvekillerimiz hassasiyetlerini dile getirdiler. Acının düştüğü yer Kahramanmaraş ama mesele Türkiye'ye ait bir mesele. Acı Kahramanmaraş'a düştü, bu başka bir ilde de olabilirdi, Kahramanmaraş'la ilgili bir mesele değil. Dolayısıyla hassasiyetlerini anlıyorum. Nitekim, o günden bugüne kadar bu ölümler devam etti yani Türkiye'de çocukları koruyamıyor olduğumuz gerçeğiyle karşı karşıyayız. Ben bu konuşmayı 16 Nisanda yaptığımızda, Sayın Genel Başkanımıza da not verdiğimde 37 kişi bu dönemde, Eylül 2023'ten bu yana okullarda ya da eğitimle ilgili alanlarda hayatını kaybetmişti. Bugün itibarıyla 42 oldu, bir ay geçmeden 42 oldu. 2 öğrencimiz, biri Malatya'da, biri İskenderun'da MESEM öğrencisi olarak öldü. İki çocuğumuz Diyarbakır'da okulda paratoner olmadığı için yıldırım çarpması sonucu öldü. Bir çocuğumuz Almina Ağaoğlu yaralandığı için vefat etti. Bu arada siz de söylediniz, başka illerde saldırılar oldu, Diyarbakır Ergani'de pompalı tüfekle saldırı oldu. Bu yaşadığımız acı nedeniyle daha hassas olduğundan çabuk müdahale edildi, belki orası da öyle olacaktı. Şanlıurfa'yla Maraş arasında bir fark var. Şanlıurfa'da baskını yapan öğrenci eğitilmiş değildi, silahı profesyonel değildi, Maraş'taki eğitilmişti silahları vardı, çok profesyonel silahları vardı, yoksa Şanlıurfa'da da 16 kişi yaralı, hatta içinde öğretmenler var, öğrenciler var, görevliler var. Dolayısıyla sürekli kendini tekrarlayan bir süreçle karşı karşıyayız Türkiye'de, bunu söylememiz lazım. Birinci söyleyeceğim bu. Ben hayatını kaybeden, o günden bugüne hayatını kaybeden Almina Ağaoğlu'yla birlikte Serkan Yıldırım'a, Kasım Yıldırım'a, MESEM öğrencileri Engin Tuncay ve Mahir Buğra Karagön'e Allah'tan rahmet diliyorum.

Şimdi, hâl böyleyken, bunun neden olduğunu, neden gerçekleştiğini, neden koruyamadığımızı buluyor olmamız lazım. Tabii, biz okul saldırılarının nedenlerini araştırıyoruz, bunu araştırmaya devam edeceğiz, bu Komisyonun görevi bu fakat çocuklar Türkiye'de çok farklı gerekçelerle ölmeye devam ediyor. Örneğin, Kartalkaya'da bir yangın oluyor, 38 çocuk ölüyor, örneğin Aladağ'da yine devlete emanet edilen bir yurttan çocuklar ölüyor, tren kazası oluyor, Çorlu tren kazası oluyor, 7 çocuk ölüyor ya da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının düzenli olarak -Sayın Bakanın açıklamasıyla- 18 kez gittikleri bir evde 1 ila 5 yaş arası 5 çocuk yanarak ölüyor. Demek ki bütün bunlara ekosistem açısından baktığımız zaman korumaya dair bir zafiyet var ortada çünkü o işi yapanlar da diyorlar ki: "Aslında biz gittik, oradaydık." Şimdi, demek ki burada şunu çok doğru buluyorum Sayın Başkanım, ilk toplantıda söylemiştim: Kamu kurumlarının bize sunmaları kıymetlidir elbette ama bir yere kadar çünkü günün sonunda zaten işler yapılabilir olsaydı bu hâl gelmezdi yani bunu yaşamıyor olurduk. Doğal olarak, bürokrat arkadaşlarımız kendi bütçe kısıtlılıklarıyla, insan kaynakları kısıtlılıklarıyla, siyasi tercihlerle, idari zafiyetlerle birtakım işler yapıyorlar ve oradan açıklamalar yapıyorlar. Şimdi, bunlarla ilgili bazı şeyler söylemek istiyorum mesela, bu sorunu yaşadık.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanınının 20 Nisanda bir konuşması var, orada çok sayıda önlemden bahsediyor. Şimdi, bunu bir siyasi tespit olarak söylemek istemiyorum ama yirmi dört yıllık bir iktidarın geldiği bir noktada Sayın Cumhurbaşkanını olaydan hemen

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 16

sonra çok sayıda önlem almamız gerektiğini söylüyor. Demek ki yapısal bir sorun var. Ben bu meseleye buradan bakıyorum. Bence doğru şeyler söylüyor Sayın Cumhurbaşkanı. Bireysel silahlanma da var içerisinde, sosyal politikalarla ilgili konular var, rehber öğretmen eksikliğiyle ilgili konular var yani inanılmaz bir tespitler bütünü var, bir kere bunu söyleyeyim. İki, İçişleri Bakanımızın 23 Nisanda bir açıklaması var. 23 Nisanda okul güvenliğiyle ilgili 7 madde açıkladı Sayın Bakan. Doğal olarak güvenlikten sorumlu olduğu için onun üzerinden bir açıklama yaptı. Tabii, burada başka bir şey söyleyeyim. Yine, İçişleri Bakanlığına bağlı Emniyet Genel Müdürlüğünün bir açıklaması var. Emniyet Genel Müdürlüğü diyor ki: "Hemen olayın akabinde okullarda polis bekliyor. 307 hesap yöneticisiyle ilgili işlem yaptık, 411 şahsı gözaltına aldık, "C31K" diye bir platform var, bu platformun içinde 111 ayrı kanal var, bir tanesinde 100 binden fazla üye var." Ya, bir ülke ancak bu kadar uyuyabilir yani. 111 kanal birinde 100 bin üye var ve "C31K" kapatılmış. Şimdi, bu olay yaşandığı için kapatıldı. Demek ki bunu önleyecek bir dijital güvenlik mekanizmasına ihtiyaç var. Adamlar orada yazıyorlar bu arada. Bu arada yeni de değil, vekilimle çok beraber çalıştık, yavrumuz Ahmet Minguzi'nin davasına beraber gittik. Ya, Ahmet Minguzi'yi öldürmüşler, anasını, babasını da düzenli tehdit ediyorlar bu kanal üzerinde. Doğru mu? Utanmaz adamlar yani. Düzenli tehdit ediyorlar "Seni de öldüreceğiz." diyorlar, mezarına saldırıyorlar yani bu derece insanlıktan çıkmış bir güruhla aynı yerde yaşamak durumundayız. İş buraya gelmiş, yüzbinlerce üyesi olan yerlere gelmiş. Demek ki yine korumayla ilgili, denetlemeyle ilgili, vekillerinin söylediği gibi, sorunlar var. Hemen akabinde Torbalı'da 8 kişi, Samsun'da 7 kişi "Biz de yapacağız." dedikleri için bir gece baskınıyla alınıyorlar, 2'si ev hapsi Torbalı'da, 1'i Samsun da ev hapsi, 8 kişi de adli kontrolle serbest bırakılıyor. Demek ki bu yaygın bir durum, devam ediyor, olmaya devam ediyor. Üzüntü yok mesela "Biz de yapacağız." diyenler var. Bu olaylardan sonra tekrar başkaları da aynı şekilde oldu.

Şimdi, burada, Sayın Cumhurbaşkanı 2014'te Başbakanken bir konuşması var, diyor ki: "Bu ülkenin Başbakanı olarak açıkça ifade ediyorum ki Dicle'nin kenarında kurdun kapıldığı bir koyun bile benim sorumluluğumdur." Ben çok sağlıklı bir yaklaşım olduğunu düşünüyorum. O yüzden Meclisin de yürütme görevi olan bakanların da bu sorumluluğu üzerine alması gerekir.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - O Hazreti Ömer'in sözü yalnız, onu söyleyeyim.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Cumhurbaşkanı da "Ben de aynı yoldayım." diyor, elbette onu biliyorum Başkanım ama Sayın Cumhurbaşkanının söylemiş olmasını kıymetlendiriyorum, elbette öyle olduğunu biliyorum tarihsel olarak.

Sonuç itibarıyla, devlet yönetmek demek sorumluluk almak demektir. Şimdi, bugüne kadar olanları görmeyen bir perspektifle ilerleyemeyiz. Yani neyi yanlış yaptınız? O yüzden, kamu kurumlarının ne yaptıklarından ziyade ne yapmadıklarını ve neden yapmadıklarını ya da yapamadıklarını araştırmamız lazım. Sonuçta Millî Eğitim Bakanlığının... Bu arada Sayın Yusuf Tekin bir basın toplantısı yaptı 24 Nisanda, ona yönelik eleştirimi şu: Cumhurbaşkanı ve İçişleri Bakanından önce Millî Eğitim Bakanının açıklaması yapması gerekir. Bunu bir siyasi eleştiri olarak söyleyeyim ama sonuçta o da bir açıklamada bulundu. Şimdi, bakın, sayın milletvekilleri, bu T.C Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, T.C İçişleri Bakanlığı, T.C Millî Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Belediyeler Birliği arasında çocukların eğitim süreçlerinin güvenliğine ilişkin koruyucu ve önleyici hizmet ve tedbirlerin artırılmasına yönelik iş birliği protokolü. Bakın, bu, kapsamlı protokol. Tarih 20 Haziran 2022 Sayın Başkan. Bu protokol ilk protokol değil, bu protokolün yürürlükten kaldırılan hükümler maddesinde aynı protokolün 2018'de, aynı protokolün 2016'da ve daha önce örneğin Sayın Beşir Atalay Bakanken de çeşitli protokoller var, 2006'da var, 2007'de var, 2010'da var, böyle devam ediyor, geliyor ve bayağı da görevler var -tek tek sayarak zamanınızı almayacağım- Millî Eğitim Bakanlığına tanımlanmış görevler var. Mesela, bugün konuştuğumuz konular var ya, okullara kamera koyalım konusu, var burada. Rehberlik hizmetlerini artırma konusu, var burada. Bu protokol incelemenizi rica ediyorum. Ben şu sorunun cevabındayım, bunu merak ediyorum: Ülkemizin 3 tane güzide Bakanlığı ve Türkiye Belediyeler Birliği birçok eksiği tespit ederek bugün yapılacağı söylenen işleri protokole bağlamış 2016'da, 2018'de, 2022'de, neden yapamamışız? Protokole bağlamak güzel bir şey.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Bir kısmında var kamera.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Evet, bir kısmında kamera da var, bir kısmında yok. Şöyle: Görevim gereği işin siyasetine çok girmeye eğilimli olabilirim çünkü ben benim partimin ve dünyadaki bazı örnekleriyle gölge Millî Eğitim Bakanım, başka ülkelerde de var. Dolayısıyla, ben oradan daha çok eleştiri yaparım ama ben orasında değilim Sayın Vekilim, ben şurasındayım: Devletin bakanlıkları protokol üstüne protokol imzalıyorlar, bir kısmında kamera var, bir kısmında yok, işte, güvenlikle ilgili işler falan fakat buradan bir şey çözülemiyor, olmamış yani. Demek ki buralara bakmamız lazım bizim, burada yapılan eksiklikler var. Şimdi, tek tek lütfen bakın, bunun içerisinde kamera gibi çok fazla konu var, işte, birtakım çözülmesi gereken işler. 2024'ün Ağustosunun 26'sı, Okullarda Şiddetin Önlenmesi Genelgesini Millî, Eğitim Bakanı okullara göndermiş. Bir yığın madde var içinde; şunlar yapıldı, bunlar edildi. 2 Eylül 2025 yani bu eğitim öğretim yılının başlangıcında yine Bakanlık adına gönderilmiş tüm illere, oradan da valilikler okullara göndermişler, yürümüş. Şimdi, bu çok kapsamlı bir sorun fakat bunları çözebilmek için davranış değişikliğine ihtiyacımız var.

Şimdi, bu Komisyonun çalışmalarıyla ilgili olarak Sayın Başkanın çalışmayı yürütme biçimine teşekkür ediyorum, umuyorum sonuna kadar böyle devam ederiz, bunu çok kıymetli buluyorum. Üzülerek Komisyonun Başkanlık Divanının bu ruhla oluşturulmadığını söylemek durumundayım ve dün de bir yasa teklifi getirdik. Ben bunu vermiştim eylül ayında ancak 37'nci maddeden getirebiliyoruz, 65 bin güvenlik görevlisi ve bu güvenlik görevlileriyle birlikte 100 bin temizlik görevlisi. Şimdi, bakın, Sayın Bakanın açıklaması var, diyor ki Sayın Bakan... Tedbir alacağız ya, tedbirler alıp birtakım işler yapacağız sonrasında. Sayın Bakan 2 Mayıs'ta şöyle bir şey söylüyor: "Adı ne olursa olsun, okul polisi veya başka bir isim, eğer bir polis olacaksa bu polisin formasyonu itibarıyla bu konularda eğitilmiş kişilerden seçilmesi ve farklı bir kadro ihdas edilmesini savunuyoruz." diyor. Bu arada Sayın Bakan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 17

maalesef bu olay yaşanmadan önce "Böyle bir şeye gerek yok." diyordu, ilk defa diyor ki: "Böyle bir kadro ihdas edilmesini savunuyoruz." Üzülerek ve sevinerek söylüyorum, ben de iki buçuk yıldır bunu savunuyorum zaten. Böyle okula üniformalı uzman çavuşlar sokmak değil, uzman çavuşluk, erbaşlıktan gelen bu ülkeye canıyla mücadele etmiş kendilerine yasayla verilen bir hak var, yedi yıl boyunca çalıştığınızda siz başka bir yerde devlet memuru olarak devam edebilirsiniz. Nerede devam edecek, nerede devam edebilir? Ancak belediyelerde edebiliyorlar, başka bir yerde edemiyorlar. Peki, 150 bin kişi var, bunları almak mümkün mü bu tarafa bütün belediyelere? Mümkün değil. Peki, güvenlik meselesinden ülkenin en iyi yetiştirilmiş evlatları yedi yıl terörle mücadele etmişler. Peki, bu arkadaşların bu becerisi var. Yeter mi bu? Yetmez. Ne lazım bunun yanına? Bu arkadaşlar bir kere çocukla çalışabilecek durumdalar mı? Değil mi çünkü yan etkileri olabiliyor. İki, bu arkadaşlara çocukla çalışma konusunda bir eğitim verilebilir, çocuk pedagojisiyle ilgili eğitimler verilebilir. İşte, tam da Sayın Yusuf Tekin'in söylediği farklı bir kadro ihdas edilmesini savunuyoruz. Dün bunu reddettik Mecliste, olmadı. Reflekslerimiz sürekli muhalefetten mi geldi, iktidardan mı geldi üzerine devam ettiği sürece bu sorunu çözemeyiz. Ben de bunu söylemek zorundayım çünkü daha dün teklif etmişim, umutla insanlar beklemiş ve Mecliste reddedildi. Ben bunun için çok üzgün olduğumu söylemek zorundayım.

Şimdi, gelelim şuraya. Biz bu ülkenin çok değerli bir evladı olan Hrant Dink'i kaybetmiştik. Türkiye'nin her kesiminden insanlar buna üzüldüler. Sokak ortasında vuruldu Hrant Dink ve eşi Raket Dink bir eşin gösterebileceği en büyük olgunlukla dedi ki: "Bir bebekten bir katil yaratan karanlık nedir, buna bakmamız lazım." değil mi? O silahın tetiğini çeken çocuk da bir gün bir bebektir, büyüdü, geldi, bir suikastçı oldu. İşin siyasi tarafını bırakın, bir suikastçı oldu. Bu çocuk geldi, bir katliam yaptı, öbür çocuk beceremediği için olmadı, başka birisi okula giremediği için olmadı. Dolayısıyla, bizim meseleye çok genel bir yerden bakabilmeniz lazım. Şimdi şunu söylemek durumundayım: Bazı konularda biraz önce söylendi dil birliği yapmaya ihtiyaç var diye. Bazı kabullere ihtiyacımız var, ben ona inanıyorum. Bu konuşmayı da bütün sürecin başında olduğumuz için yapıyorum Sayın Başkan ve olabildiğince kendim açısından siyasallaştırmamaya çalışarak ama şunu da söyleyeyim: Hayatta her şey siyasetle ilgili bir mesele. Türkiye Cumhuriyeti devletinin kaynaklarını nereye harcayacağınız, konulara nasıl baktığınız, kadroları ne şekilde kullanacağınız, politikaları nasıl belirleyeceğiniz tamamı siyasetle ilgili konular. Burada siyasetüstünden kasıt şu: Partimize yönelik bir çalışma yapmayalım, ülkenin sorununa yönelik bir çalışma yapalım, bunu da kabul ediyorum. Şimdi, bakın, şu konuda bir anlaşmamız lazım: Sayın Cumhurbaşkanının koruma ekibi var, olmalıdır, tüm dünyada var; Mecliste var, olmalıdır, korumamız gerekir; bakanlıklarda var, il, ilçe millî eğitim, sağlık, tapu, nüfus, hepsinde var; hastanelerin kapısında var, AVM'lerin kapısında var, değil mi, her yerde var. Şu iddia doğrusu: "Efendim, okulları kapısında güvenlik görevlisiyle koruyamayız." O zaman her yerden çekin çünkü çocuğu korumak gibi bir önceliğiniz yoksa vallahi bizi de kimse korumasın yani. Eğer kapıda bir güvenlik görevlisi olmadığı için bir sorun olmayacaksa buraya da koymayın. Zaten Meclisin girişini biliyorsunuz, İçişleri Bakanlığına bakan bir girişi var, beş ayrı büyük kapı, açın kapıyı, vatandaş gelsin, vekiliyle buluşsun, öpüşsün, hiçbir sorun olmaz. Bunu bir şey olarak, popülist bir söylem olarak söylemiyorum ama Anayasa diyor ki: "Çocukları koruyacaksınız." Şimdi, dolayısıyla, çocukları bir kamusal alanın içinde korumakla mükellefiz. Buna uygun eğitim almış insanlar her iki açıdan hem güvenlik hem de çocukla çalışma açısından korumak durumunda olduğuna inanıyoruz Cumhuriyet Halk Partisi olarak.

Bir başka şeyi söyleyeyim. Şöyle sözler var: "Efendim, birisi gelseydi bir güvenlikçi olsa ne olacak?" Ya, bir güvenlikçi olduğu zaman sadece meseleye bu kadar büyük katliam olarak bakmayın. Biri okula giriyor, çocuğun harçlığını alıyor, müdür yardımcısı müdahale ediyor, diyor ki: "Ne yapıyorsunuz?" müdür yardımcısının kafasını kırıyorlar. Yaşandı bu ülkede. Sürekli gelip gelip öğretmenlere saldırıyorlar, veliler saldırıyor, diğerleri saldırıyor. Demek ki yani güvenlik meselesi sadece bu derece büyük bir mesele olduğunda değil. Dolayısıyla, okulların fiziksel güvenliğinin sağlanması lazım. Mesele sadece kamera meselesi değil, bir bu.

İki, okullar toplumun yansıması. 15,5 milyon devlet okullarında, toplamda 18 milyon üniversite öğrencisi altında öğrencimiz var. 1 milyon öğretmenimiz var, 60 bin okulumuz var. Şimdi, bu öğrenciler bu okula geldiklerinde kendi yaşamlarını da beraber getiriyorlar, değil mi? Yoksulsa yoksulluğuyla geliyor, açsa açlığıyla geliyor, sevgi görmüyorsa sevgisizliğini geliyor, şiddet görüyorsa etkilenmiş hâliyle geliyor. Okul aslında bunların bulunduğu bir pota. Eğer bir okulda okul sosyal hizmet programı yoksa yani bir çocuğun dışarıda yaşadığı meseleleri bir sosyal politika perspektifinden düzeltmiyorsanız okula şiddet olarak yansıyor, akran zorbalığı olarak yansıyor, akademik başarısızlık olarak yansıyor, psikolojik gelişmeyle ilgili sorunlar olarak yansıyor, biyolojik gelişmeyle ilgili birtakım işlerle yansıyor. Dolayısıyla, bir okul sosyal hizmet programına ihtiyacımız var.

Üç, bu çocukların her biri birey, bunlar bireyler. Bu bireylerin her birisinin de psikososyal desteğe ihtiyacı var. Sayın Cumhurbaşkanı da söylemiş, bunu Sayın Mahmut Özer de söylemişti. Şimdi, işin eleştiri kısmıyla söyleyeyim: Sayın Mahmut Özer 2023 seçimlerine giderken dedi ki: "Her 100 öğrencinin olduğu okulda 1 rehber öğretmen olacak." Sonuç "Bu sözü ben vermedim." dedi Sayın Bakan. Şimdi, bugün Sayın Cumhurbaşkanı söylüyor. Rehber öğretmen ve psikososyal destekle ilgili problemimiz var. Ben okulları geziyorum, öğretmenlerle konuşuyorum. Bir rehber öğretmen olduğunuzu düşünün, sorunu tespit ediyorsunuz, rehberlik araştırma merkezine gönderiyorsunuz, bunu konuşacağız, alacaksınız, sonra tekrar okula gönderiliyor, diyorlar ki: "Siz bunu takip ederseniz iyi olur." Şimdi, sorunu tespit eden kişiye ve sevk eden kişiye sorunu çöz diye geri döndürdüğün zaman hiçbir anlamı yok. Dolayısıyla, güçlü bir psikososyal destek mekanizmasına ve o psikososyal destek mekanizmasının bağlı olduğu psikolog, psikiyatrist, sosyal hizmet uzmanı, rehber öğretmenin olduğu daha güçlü bir rehberlik araştırma mekanizmasına ihtiyacımız var.

Dört, biraz önce söylendi, etkin okul yönetimi ve öğretmenin güçlendirilmesine, etkinleştirilmesine ihtiyacımız var. Maalesef yanlış yaptık. Çocuk eğitimde odaklıdır, doğru ama eğitim süreçlerinin asıl aktörü öğretmendir. Okulun aktörü idarecidir. Çocuklar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 18

bireysel gelişimleri açısından odaklılar ama topyekûn eğitim sektörü açısından öğretmenin güçlendirilmesi gerek. Maalesef öğretmenler velilerden o kadar çok baskı görüyorlar ki ciddi bir şekilde sorunu da çözemedikleri için ve devreye girseler de çözüm alamadıkları için biraz gerilemiş durumda. O yüzden, burada sendikaları uzun uzun dinlemeliyiz, her görüşten sendikayı dinlemeliyiz. Bence çok büyük sekiz-on sendikayı dinlememiz lazım, önerimiz o yönde olacak çünkü Türkiye'nin 1 milyon öğretmeni var, 200 bin de özel okullarda var. Bunların tamamını dinlemeliyiz.

Bir başka şey: Demokratik okul mekanizmalarımız yok, öğrenciler okulda söz sahibi değiller ve bu sıkışmışlıklarını başka başka yerlerde itiraz ederek dile getiriyorlar. Yaşanan şiddet olaylarının ya da birtakım sorunların kökünde bu var. Demokratik okul temel kavram olması lazım. Mutlu, keyifli, sağlıklı, yaşayan okullara ihtiyacımız var. Ben bu örneği çok verdim, İstanbul'da geçtiğimiz aylarda bir okul yanıyordu; 5-6 çocuk yan yana duruyor -çocuklar görünmüyor- birisi de yandan kamerayla okulun yanmasını çekmiş Sayın Başkanım. Okul yanıyor, birisi de çekiyor, yanda çocuklar konuşuyorlar; çocuklardan birisi diyor ki: "Hamdolsun okulumuz yanıyor." Şimdi, çocuklarda bu duyguyu yaratan şey, okullarımızın bir tür çocuk hapisanesi gibi, son derece sıkıcı, sadece akademik taşıdığı aktarıldığı, çocukların karar mekanizmalarında olmadığı alanlar olması. Yoksa sabah giriyor, akşam çıkıyor, günün büyük bir bölümünü orada geçiriyor. Dolayısıyla "Çocukları mutlu bir okul hayatına nasıl kavuştururuz?"a bakmamız lazım.

Sona doğru geliyorum. Bir sistem anlayışıyla meselelere bakmamız lazım. Oyuncaklar var ya, birinin kafasına vuruyorsun, öbür yerden çıkıyor; öbürüne vuruyorsun, öbür yerden çıkıyor; sorun bu. 20 milyon insanın olduğu bir yeri sistem anlayışıyla çözebilirsiniz.

Okul aile birlikleriyle iş birlikleri... Çok üzülerek söylüyorum, okul aile birlikleriyle iş birliğimiz onlardan okula kaynak yaratmasıyla ilişkin, Türkiye'de yaşayan herkes bunu biliyor. Çok kısıtlıdır diğer konular, çok istisnaidir. Oysa sağlıklı ebeveynlik diye bir şey var. sağlıklı ebeveyn... Örneğin İrfan Vekilimin biraz önce anlattığı çocukla ilgili meseleler, doğruluğu yanlışlığının ötesinde bir ebeveynlik meselesi yok mu sürecin içerisinde? Var. Sağlıklı ebeveynliği nerede kazanacak ebeveynler? Okulun aslında onun sağlandığı bir ortam olması lazım. Çocuğu okula göndermek yetmez, aynı zamanda çocuğun diğer hayatını geçirdiği ortamlara da bakmamız lazım. Dolayısıyla, okul-aile-toplum iş birliği alanında yapmamız gereken konular var.

Akran zorbalığı ve bağımlılık en zor konulardan biri; çalıştınız, çalışıyorsunuz, Meclisin çok sayıda komisyonu var. O çocuklar gücü gücü yetene, gücü gücü yetene. Bu ortamı nasıl düzeltereçimize yönelik bakmamız lazım. Bunları niye söylüyorum? Buna göre insanları dinlememiz gerektiğine inandığım için söylüyorum, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak bu kadar çok boyutu olduğuna inandığımız için söylüyorum.

Tekrar söylüyorum, Sayın Cumhurbaşkanı söylemiş, Ali Vekil söyledi; milletvekili niye istediği kadar silah alsın? Bana bazen diyorlar ki "Vekilim, senin silah alma hakkın var, al." Ben almıyorum. Nedenini söyleyeyim, çünkü ben bireysel silahlanmaya karşıyım, böyle bir ilkem var benim. Yakınlarımdakiler bile diyor ki: "Ya, öyle olmaz, bari 1 tane al." Diyorum ki: Niye alayım, ben halkın silahlanmasına karşıyım, kendim nasıl silahlanacağım yani? Şimdi, çok güzel şeyler söylemiş Sayın Cumhurbaşkanı. Bireysel silahlanma Türkiye'nin kanseridir. Öyle Türkiye'nin kültüründe silah filan, cebine koyuyor buraya; burası kovboy memleketi falan değil. Bizim milletimiz savaşı bir millettir; vatani, milleti için canını verir ama ordu nizamında, ordu nizamında. Dolayısıyla, öyle herkesin silahlanıp birbirini vurduğu bir ülke değiliz biz. O yüzden de trafikte, hastanede, postanede, her yerde bunun sonuçlarını yaşıyoruz. Ve övülen bir şiddet kültürü var, burada dinlemeliyiz, mesela Türkiye'nin büyük dizi yapımcıları var, dinlemeliyiz burada. "Ya, kardeşim, siz niye sürekli leblebi gibi adam öldürülen diziler çekiyorsunuz?" Ya, adamlar artık figüran bulamadıklarından maskeli figüran öldürüyorlar her hafta çünkü 30 yeni adam bulamayacaklarından sürekli maskeli adam öldürüyorlar. Ya, böyle bir ülke olabilir mi ya sayın vekilim? Nazım Vekilim Sinop Milletvekili, öyle bir çete varmış ki her hafta 15 kişi öldürüyorlar ama aile çok kıymetli bir aile olarak Sinop'ta yaşamaya devam ediyor. Gerçekte de böyle bir durum yok, olabilir mi böyle bir şey yani? Şimdi, böyle bir şey olamıyor ama topluma bu anlatılıyor. Dolayısıyla bununla ilgili dinlememiz gereken gruplar var.

Ve hukuk meselesi... Vekilim var, Mahmut Vekilim var. Çocuk haklarıyla ilgili problemlerimiz var, cezasızlıkla ilgili problemlerimiz var, cezasızlığın üstüne yüzüzlükle ilgili problemlerimiz var; çocuk çeteleri meselesi var. Nasıl bir hâle gelmiş? Vekilim de onu söylemeye çalışıyor. İşte bu karanlık yaratan mesele odur. Dolayısıyla bunu anlamamız lazım, bunun nereye gittiğine bakmamız lazım, geleneksel ve dijital medyaya bakmamız lazım.

Çok kapsamlı bir sorunla karşı karşıyız. Biz bütün milletvekili arkadaşlarımızla beraber gerçekten fark yaratacak işler yapmak istiyoruz ama şimdiden şikâyetimi söyleyeyim, iş yapış biçimimizi de değiştirmeye ihtiyacımız var. Sayın Başkanım teşekkür ederim, iyi başladı ama üzülerek söyleyeyim, genelde hep iyi başlıyor, sonra sıkıntı oluyor; Başkanım, bunu da tatlı bir şey olarak alın. Ben burada verdiklerimizin hepsini dinleyelim istiyorum, siz de verin, onları da dinleyelim istiyorum. Buraya hocalar gelsin, dinleyelim; STK'ler gelsin, baroların çocuk hakları merkezleri gelsin dinleyelim istiyorum; Türk Tabipleri Birliğini dinleyelim istiyorum. Bir yığın akademisyen var, hepsini dinleyin; ben sıkılmadan dinlemeye hazırım. Sonra da bakanlıklara çok doğru bir tespitle "Ya, biz bu kadar insanı dinledik, neden olmuyor?" Ben size şimdiden söylüyorum, eğer çalışma biçimimiz bu olursa ben "Neden yapmadınız?" diye böyle yüklenmeyeceğim buradan bakanlıklara çünkü yapamamışlar, bir nedenle olmamış, olsa burada olmayız zaten. Özel olarak söylüyorum, bir siyaset arayışında değiliz orada ama diyelim ki "Niye olmuyor?" çünkü o zaman anlatacak; 18 kere bir eve git, sonra engelleyeme. Demek ki mevzuatla ilgili bir problem var. O yüzden bunları çözmek istiyoruz, hep beraber... Ben samimiyete inanıyorum bu arada, ben buradaki milletvekillerinin tamamının samimiyetine inanıyorum. Ama gerçekten bir tane çok yeni deneyimim var, ağzım yandı; on bir ay rapor bekledim...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 19

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Aynen.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - On bir ay rapor bekledim, beraberdik yani. Ya, ben on bir ay niye rapor bekliyorum. Sonra da bana bir hafta zaman vermişler "Sen de muhalefet şerhi yaz." Yazdık, bitti, kitabı da çıktı; hayırlı olsun, hayırlara vesile olsun da hayırlara vesile olması bizim gerçekten pratik işler yapmamızla mümkün, iş yapış biçimimizi değiştirmemizle mümkün. Tüm iyi niyetimle söylüyorum, umuyorum böyle devam ederiz.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Özçağdaş, ben de çok teşekkür ediyorum. Gerçekten son derece anlamlı ve ayrıntılı bir sunum yaptınız. Özellikle, tabii, Komisyonumuzun bu çalışmalarına "siyaset üstü" derken tam da sizin söylediğiniz noktadan bakıp değerlendirerek böyle söylemiştik, değerlendirmiştik; o konuda da gösterdiğiniz hassasiyet için özellikle teşekkür ediyorum. Sendikaların, STK'lerin dinlenmesi elbette ki son derece önemli çünkü mesele -tekrar söylüyorum- bizim çocuklarımız, geleceğimiz. Bu anlamda da kimsenin başka türlü düşünmesine de fırsat vermeyeceğiz, bunu zaman içerisinde zaten hep beraber izler, görürüz.

Mesut Bey, buyurun.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum. Çalışmamız hayırlara vesile olsun inşallah.

Tabii ki biz de bir genel değerlendirme yapacağız fakat ben bugün genel bir değerlendirme yapmaktan ziyade toplantılara, çalışmalara yeni başladığımızdan bir yaklaşım zenginliği olsun diye bir ufak tespitte bulunup katkıda bulunmak isterim. Öncelikle, tabii ki 87 milyon insanımız yirmi gün önce büyük bir acı yaşadı, Allah bir daha kimseye ve ülkemize böyle büyük bir acı yaşatmasın inşallah. Akabinde araştırma komisyonu kurulmuş oldu, ki araştırma komisyonu kurulmasını ben çok değerli buluyorum, çok anlamlı buluyorum ama şöyle geçmişe baktığımız zaman da -en azından benim hatırladığım kadarıyla- birileri ölmeden hiç komisyon kurmamışız biz yani komisyon kurmak için, bir konuyu araştırmak için mutlaka birilerinin ölmesi gerekiyor. Ya İliç'te insan kaybı yaşamamız gerekiyor veya bir yangında insanlarımızı kaybetmemiz gerekiyor veya çocuklarımızı kaybetmemiz gerekiyor.

Gizem Hanım da atıfta bulundu, gerçekten devletin asli vazifesi suçluyu yakalamak değildir, suçu engellemektir yani hırsız yakalamak değil, hırsızlığı engellemektir. Ondan dolayı sonuç odaklı bir sistem değil sebepleri ortadan kaldıran bir mantaliteyle çalışmak her zaman için faydalı olur diye düşünüyorum.

Bunun yanında, şimdi, yaşamış olduğumuz bu hadiseye gerçekten derinlemesine baktığımızda ve verdiği sinyallere baktığımızda -ben şahsi kanaat olarak ifade edeyim- tarihimizin en büyük olaylarından biridir bu ve en tehlikeli olaylarından biridir. Bunu neye dayanarak söylüyorum? Üç noktaya dayanarak söylüyorum. Birincisi, olayın failine baktığım zaman ben çok büyük bir tehlike görüyorum. İkincisi, olayın mahalline baktığımız zaman çok büyük bir tehlike görüyorum. Üçüncüsü de failin ailesine baktığım zaman çok büyük bir tehlike görüyorum. Neden? Birincisiyle başlayayım, olayın faili kim? Yani bir terör saldırısı mı oldu? Dışarıdan bir terör saldırısıyla mı bu kadar ciddi bir olay yaşadık biz? Veya 25-30, 40-50 yaşlarında dışarıdan birilerinin saldırısıyla mı bu olayı yaşadık? Değil. Yani ölenler de öldürenler de öğrenci. Burayı doğru okumamız gerektiğine inanıyorum çünkü buradan şuraya gelmek istiyorum: Çocuklarımızı arkadaşlarından korumamız gereken bir dönem yaşıyoruz, bundan daha büyük bir tehlike olmaz, bundan daha büyük bir tehdit olmaz. Bir çocuğu sokakta korumak ya da bir katilden korumak, bir sarhoştan korumak, bir sıkıntılı insandan korumak farklı bir şey; arkadaşından korumak farklı bir şey. Yani nasıl ki bir kadını kocasından korumamız gereken bir süreç yaşıyor isek veya bir doktoru hastadan korumamız gereken bir süreç yaşıyor isek aynı sınıfta eğitim gören çocuklarımızı birbirinden korumamız gerektiğine dair sinyal veren bir olayı ben çok gerçekten sıkıntılı ve tehlikeli görüyorum.

İkincisi de failin ailesine baktığımız zaman benim endişem daha da büyüyor çünkü bu konu da çok konuşuldu belki ama olayın failinin babası ne iş yapıyor? Emniyet mensubu. Emniyet mensubu bir insanın devlet mekanizmasındaki görevi ne? Herkesin emniyetini temin etmek, herkesin güvenliğini temin etmek. Şimdi, kendi çocuğunu koruyamamış bir meslek erbabından bahsediyoruz aslında. Daha ileri giderek söyleyeyim, mesela, olaya çok geniş bakılması gerektiğine atıfta bulunmak için bunu söylüyorum: Avrupa'da, belki de dünyada polislerin en çok intihar ettiği bir ülkede yaşıyoruz. Yani, geçen yıl mesela üç buçuk günde 1 polisimiz intihar etmiş. Bizi korumakla mükellef olan polisler kendilerini kendilerinden koruyamıyorlar ve polisin kendi çocuğunu koruyamadığı bir dönemde polislerin bizim bütün insanlarımızı korumasını beklediğimiz bir süreç yaşıyoruz. Yani, olayların birbiriyle irtibatını ciddi manada anlayıp sorumluluğumuzun büyüklüğünü gösterme noktasında bu vurguları yapmak istiyorum. Çünkü şunu unutmayalım: Yaşadığımız bütün hadiseler, yaşadığımız bütün olaylar birbiriyle akrabadır, hiçbir olayı tek başına, hiçbir sorunu tek başına alıp çözmek mümkün değildir ki bu yaşadığımız olay öyle bir olay ki ekonomik yanı var, psikolojik yanı var, hatta şehir planlamasıyla ilgili yanlışlıkların sonuçlarının doğurduğu sebepler bile var. Bu kadar geniş bakılması gereken bir hadise.

Yine, üçüncü nokta olarak ifade etmiş olduğum, olay mahalli. Bu olay nerede oldu? Bir çocuğun belki de teknik olarak en güvende olması gereken okulda oldu bu hadise. Yani, bir çocuğun başına trafikte bir şey gelmesi acıdır, sokakta başına bir şey gelmesi acıdır ya da herhangi bir işyerinde başına bir olay girmesi acıdır ama devlete emanet edilen bir noktada başına bu olayın gelmesi çok çok çok daha üzerinde konuşulması gereken büyüklükte bir acıdır. Bundan dolayı belki de bu çalışmayı yaparken ben bu kadar kapsamlı bakmamız gereken hadiseyi tek merkeze indirgeyerek düşündürmek isterim. Bu Komisyonun konuşması gereken noktanın da bu olduğuna inanıyorum.

Mesela, düz baktığımız zaman, Maraş'ta 1 öğretmen ve 9 çocuğumuzu kaybettik, onların katili belli. Peki, o insanı öldüren yani o 10 insanı öldüren katilin katili kim? Asıl soru sormamız gereken hadise bu yani o katillerin katilinin kim olduğunu bulursak hep

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 20

beraber aslında sorunu çözmüş oluruz. Ondan dolayı hadisede sadece -burada yazıldığı gibi kalmayacağını biliyorum ama- içinde bulunduğumuz tüm sorunlarla irtibatlı kısımların tespitini doğru yaptığımız takdirde ve katilin kim olduğunu sorduğumuz takdirde, katilin kim olduğuna dair soruları sorarken ve cevabını verirken asla sakinmediğimiz takdirde Komisyon olarak bu sürece en büyük katkıyı sağlamış ve bundan sonra bu yaşanacak ya da yaşamış olduğumuz hadiselerin bir daha yaşanmaması için en büyük katkıyı yapmış oluruz diye düşünüyorum.

Benim açımdan, ilk toplantıda böylesine ufak bir tespit ve yaklaşımla sözlerimi tamamlamış olayım.

Tekraren çalışmamızın hayırlara vesile olmasını Rabb'imden niyaz ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum Sayın Doğan.

Sayın İsa Mesih Şahin Bey'e söz veriyorum.

Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Başkanım, daha detaylı konuşacağız ancak çok kısa bir değerlendirme için söz aldım. Tabii, öncelikle Kahramanmaraş'ta kaybettiğimiz başta öğretmenimiz olmak üzere bütün yavrularımıza Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine sabır ve başsağlığı diliyorum.

Tabii, benim açımdan şahsi olarak özel tarafı şu: İşte, Maraşlı arkadaşlarımız var ama benim çocuklarım da iki sene eşimle beraber Maraş'ta yaşadılar mecburi hizmet görevi nedeniyle, iki sene çocuklarımdan ayrı kaldım. Aynı mahallede yaşanan bir olay ve muhtemelen görev süresi devam etseydi eşimin yani mecburi hizmet bitmemiş olsaydı belki de şu anda ortaokulda olan çocuğum o okulda olacaktı. İşin bu tarafı var, Maraş'la duygusal bağımız.

Diğer tarafı yine cenazelerimizin birisi benim kendi ilçeme Osmaniye Düziçi ilçesine geldi, aile de tanıdığımız bir aile. Tabii ki olay her açıdan üzüntü verici, büyük bir acı.

Tabii, biz burada okullarımızdaki yaşanan bu olayları araştıracağız. İşte, çocuklarımızın dijital ortamda maruz kaldığı riskleri araştıracağız. Tedbirler belirleyeceğiz, önlemler alacağız. Elbette okullarımızın güvenliği önemli bir hassasiyetimiz olacak ancak konuyu sadece okul güvenliğine de indirgememek gerekir diye de ifade etmek istiyorum. Mesele tabii ki çok boyutlu bir mesele yani her açıdan sorunları tespit edeceğiz, aksayan hususlar varsa onları da konuşacağız, önlemler almaya çalışacağız. Tabii, şunu da göz önünde bulundurmanız gerekir diye düşünüyorum: Yani, dünya değişiyor, sosyoloji değişiyor, doğal olarak beraberinde yeni sorunlar da geliyor. Yani, bunu da göz önünde bulundurmanız gerekir diye düşünüyorum. Bu değişen sosyolojiye göre de hazırlıklarımızı, tedbirlerimizi almamız gerekir diye de ifade etmek istiyorum.

Tabii, mesele çok boyutlu dedik. İşte, gelişim psikolojisi, sosyal politikalar, aile yapısı, eğitim sistemi meselenin ayrılmaz parçaları olacak. Bu başlıklar çoğaltılabilir. Burada Değerli Başkanım, daha detaylı notlarımız olacak. Ben kendi adıma bir Komisyon üyesi olarak, fikir beyan etmek isteyen herkesten, bizimle iletişim kuran herkesten görüş almaya çalışıyorum, onların hepsini de Komisyona yansıtmaya çalışacağım ama şöyle bir sorunumuz var: Genelde bizim insanımız sözlü olarak meramını ifade etmeye çalışıyor ama yani derdi olan herkesten yazılı olarak bir şeyler istemeye gayret gösteriyorum. Bir akademisyen arkadaşımız 60 sayfalık bir not göndermiş, önemli. Bunların içinde illaki kayda değer şeyler olacaktır. Bunların hepsini burada da paylaşmaya gayret göstereceğim.

Burada dinlenecek kişiler... Tabii ki herkesten farklı kurum, kişi tavsiyesi olacaktır. Başkanım, tabii ki burada sendikalar da dinlenecektir ama ben öğretmenlerimizin de özellikle Türkiye'nin farklı bölgelerindeki öğretmenlerimizin de bu Komisyonda dinlenilmesini hem sorunun tespiti anlamında önemli buluyorum hem de bu süreçte ayrı bir travma yaşayan öğretmenlerimize de bir değer atfetme adına da bunu önemli buluyorum. Olaydan hemen sonra biz de bölgedeydik, sonrasında ben hemen pazartesi günü iki çocuğumun da olduğu okullardaki öğretmenlerimizi ziyaret ettim yani üzüntülerimi paylaştım. Öğretmenlerimizin de tabii ki aktardığı şeyler vardı ki orada da bunu hissettim yani onların da meramlarının buraya aktarılması önemli.

Orada bir şeyi daha... Tabii ki bunları konuşacağız. Gizem Hanım benzer bir şeyden bahsetti, bakanlıkların entegrasyonundan bahsetti, buna dayanarak bir sistem kurmaktan bahsetti. Mesela, burada sorunların tespiti çok büyük önem arz edecek yani sorunları somut olarak tespit etmek, ona göre politikalar belirlemek önem arz edecek. Mesela, öğretmenlerle yaptığımız görüşmelerimizde meşru soru önümüze geliyor: Mesela, rehberlik servisi sorunlu çocuğu tanımıyor. "Bu çocukta sorun var ve bu çocuğun psikiyatrye gitmesi lazım." ama aile bu gerçeklikten kaçıyor. Mesela, bu çok önemli bir not, önemli bir tespit. Bu, buna benzer, mesela aile bu gerçeklikten kaçtıktan sonra bir yaptırım yok Başkanım. Mesela, rehberlik servisinin belki de yani aile hekimi üzerinden bir uzman doktora gitmesi sağlanabilir. Bununla ilgili mesela bir sisteme ihtiyaç var, sorun ortada. Buna göre bir sisteme, bakanlıklar arası bir entegrasyona ihtiyaç var. Buna benzer sorunların hepsini tabii ki burada konuşacağız, çoğaltılabilir, belki politika önerilerimizin haricinde farklı kurum önerilerimiz olacaktır. Yani, "Devletin bünyesinde şu kurumların kurulması gerekir." diye önerilerimiz olacaktır. Bunların hepsini daha detaylı konuşacağız. Çok sayıda notlarımız var.

Buradaki bütün arkadaşlarımızın iyi niyetli olduğuna peşinen tabii ki inanıyoruz. İnşallah, süreç de iyi niyetli bir şekilde yürütülecek, hepimiz çocuklarımızın geleceği adına burada anlamlı bir çalışmaya imza atacağız.

Son olarak da şunu ifade edeyim yani buradaki her bir arkadaşımızın bir kariyeri var. Ben bir baba olarak Başkanım, şunu söylemek isterim: Tabii, hepimizin bir siyasi geçmişi var. İşte, kendi adıma ilçe başkanlığı, il başkanlığı yaptım, burada milletvekilliği yapıyoruz. Bana göre bunların hiçbirisi kariyer değildir. 2 evlat babası olarak yani çocuklarımızı toplum bilinci olan, toplumsal

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 21

hassasiyetleri olan bir insan olarak yetiştirebilmek ve çocuklarımızın geleceğini güvence altına alabilmek, bana göre en büyük kariyerdir diye düşünüyorum. Bu sorumluluk bilinciyle Komisyonda, inşallah, görev ifa edeceğiz. Bütün arkadaşlarımıza da çalışmalarında kolaylıklar diliyorum.

Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ben çok teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

Evet, Yıldız Konal Süslü Hanım'a söz vereceğim.

Buyurun Yıldız Hanım.

YILDIZ KONAL SÜSLÜ (İstanbul) - Saygıdeğer Başkanım, sayın vekillerim; öncelikle bu adaletli ve bu kadar hassas bir usulle Komisyon yönettiğiniz için hassaten teşekkür ediyorum.

2 konudan dolayı söz aldım: Hem Akran Zorbalığı Komisyon Başkanı olarak hem de bir psikolog ve aile terapisti olarak, özelde de yaz terapisti olarak süreci biraz mesleki olarak görebildiğim için bunları paylaşmak istiyorum.

Suat Bey çok önemli konulardan bahsetti. Aslında biz Suat Bey'le aynı hocanın bir yerde öğrencileriyiz. ODTÜ'de ben aile terapistliği eğitimi alırken, o psikoloji okurken Hürol Hocamız vardı -burada olursa o da biliyor- çok güzel bir sözü vardı, hayatımıza da felsefe olmuş "Gerekçeler, yanlışları doğru yapmaz." Eğer bir yanlış varsa onu çözmezsek gerekçelerimiz ne olursa olsun yanlışın kaybını telafi edemiyoruz, o yüzden bu çok önemli ve hassas bir felsefedir. Geçen hafta basında çok yer aldık. O yüzden burada da hassaten teşekkür edip arkasından da temennilerimi iletmek istiyorum. Herkes bu Komisyonda hassasiyetten bahsetti, samimiyetten bahsetti. Her şeyin ötesinde "Çocuklarımızı nasıl korur ve mutlu ederiz."in ortak derdimiz olduğu konusunda anlaştık. Bu komisyonların çok önemli olduğunu düşünüyorum çünkü geçen hafta beni en çok mutlu eden şeylerden biri akran zorbalığında Cumhuriyet Halk Partisinden Nurhayat Hanım, DEM PARTİ'den Ali Bey vardı, Milliyetçi Hareket Partimizden Mehmet Ağabeyimiz vardı ve emin olun, bütün partilerin ortak, hiç şerh düşmeden aldığı bir kararı akran zorbalığının raporu. Her aşamasında paylaştık, beraber süreci yönettik ve mesele o parti, bu parti değildi, mesele akran zorbalığını nereye getirebiliriz, nasıl önleriz, kısmıydı. Hassaten, burada yoklar ama, hepsine teşekkürlerimi iletiyorum.

Ne işe yaradı bu birliktelik ve uyum? Örneğin biz daha raporumuzun, geçen hafta hani ön kabulünü sağladık, haftaya da sunacağız inşallah. İnşallah Türkiye Büyük Millet Meclisindeki tüm vekillerimize de küçük bir cep kitapçık hazırlayarak süreci yönetmek açısından da bilgilendirmeye çalışacağız ama Komisyondaki uyum ve hassasiyet Saygıdeğer Başkanım, bizim daha dinlerken kurumlara bazı onların -tırnak içerisinde- "Bize verdiğiniz ödevler." dedi, önerilerimiz oldu ve İstanbul'da başlamıştı bir çocuğun Küçükçekmece'de uğradığı akran zorbalığına annesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonuna başvurusuyla olduğu için biz İstanbul'u başladığı yer... Ünlü bir düşünür der ya "Kazanacaklarını kaybettiğiniz yerdedir." Biz de oradan başladık ve Sayın Millî Eğitim Bakanımıza sunduğumuz "Kavramlar anlamları değiştirir." felsefesiyle "akran zorbalığı" kavramında "zorbalık" kavramının prim yaptığı, bir anlam ve isim yakaladığı, çocuklar arasında da bunun bir güç ve etiket olduğu algısı yerine "nezaket" kavramıyla değiştirilmesini söyledik ve şu an bir yönetmelikle bütün okullarımıza bu talimat gitti, ilk pilot uygulamayı da İstanbul'da akran nezaket eğitimleriyle başladık. Ben özellikle gittim ve bununla ilgili olarak videolar, bunlarla ilgili belki şarkılar ve eğitimlerle bu çalışma hayat bulmaya başladı. Bu, daha Komisyon raporumuz bitmeden hayat bulan bir güzellik oldu.

İkincisi: Bilgi Teknoloji İletişim Başkanlığımızı dinlediğimizde bir eksik fark edildi Komisyon çıktısı olarak. Ülkemizin bir akran nezaket ölçeği yokmuş ve Komisyonumuzun ricasıyla şu an 81 ilimizde akran nezaket ölçeği geliştiriliyor ve bir çıktı olarak, ülkemize bir katkı olarak kazanılacak ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız -aslında, Suat beyin az önce söylediği- sosyal çalışmacıları da devreye sokarak "Bu çocuklar arasındaki sorun çözme becerileri ve iletişim teknikleri açısından eğitimler yapılabilir mi?" teklifimiz hayat bulacak Eylül ayı itibarıyla. Bunları niye paylaştım? Buradaki uyum, buradaki gerçekten o oluşturacağımız samimiyetteki üst birliktelik daha bir Alt Komisyon olan Akran Zorbalığında bu kadar olumlu şeye imza attı. En iyi dönüşü şuydu: Bütün basında farklı görüşleri de olsa çıkan haberlerin tümünde tek bir uyum vardı. Akran zorbalığından akran nezaketine giderken tüm partilerin ortak mutabakatıyla rapor onaylandı. Ülkemizin bu pozitif algıya çok ihtiyacı var. Bazı konular vardır. Farklı olduğumuz için, tabii ki, düşüncelerimiz, önerilerimiz, bakış açımız, eleştirilerimiz farklı olacak ama bazı şeyler, çocuklar gibi, aileler gibi kırmızı çizgilerimizde hepimiz ortak bir bakış ve ittifakla yol alabilirsek, o basındaki haberlerin dönüşleri daha iyi oldu. "Bütün partiler mi kabul etti? Herkesin mi ortak kararıydı?" dönüşleri bizim için çok daha kıymetliydi. Bu konu da böyle kırmızı çizgi olan bir konu. İnşallah, kendi adıma hem mesleki hem de Akran Zorbalığı Komisyonunun getirdiği tecrübelerle katkı sağlayabilirim umundayım. Ama hassaten gerçekten ben de burada herkesin ortak bir samimiyetle yol aldığını görüyorum. Şimdiden hepinize teşekkür ediyorum.

Akran Zorbalığı Raporu'nda gördüğümüz bu uyum ve geri dönüşler anlamında yapıcı, iyileştirici dönüşlerin bu Komisyonda da -Saygıdeğer Başkanımızın söylediği gibi- çocuklarımıza bu işin sonunda ne bıraktık, neyi iyileştirdik, neyi dönüştürdük belki de kısmında imzalarımızın olması, herhâlde milletvekilinde bize düşecek olan şey de bir gün herkes bu görevleri bırakacak. "Ama ülkemize ve çocuklarımıza ne bıraktık?" dediğimizde bu Komisyonun altında imzamızın olması. Onun için hassaten teşekkür ediyorum.

Sağ olun Başkanım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yıldız Konal Süslü Hanım'a çok teşekkür ediyorum.

Yıldız Hanım, keşke bunu ta Komisyonun başında söyleseydiniz.

YILDIZ KONAL SÜSLÜ (İstanbul) - Çok başındayız...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 22

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Daha başındayız.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum, hem de tebrik ediyorum, gerçekten son derece uyumlu bir çalışma yaptınız. Üstelik de bizim bu Komisyonumuz çalışmalarına bir anlamda altlık yapacak olan da bir çalışma. Elinize, emeğinize sağlık.

Evet, yine, çok önemli bir milletvekilimiz, hepsi birbirinden kıymetli ama, aynı zamanda Eğitim Komisyonunda çok değerli çalışmaları da var, Nazım Maviş Bey'e ben sözü bırakıyorum.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) - Öncelikle Sayın Başkanımıza bu yönetim tarzı açısından ben de teşekkürlerimi sunuyorum ve bütün Komisyon üyelerimize başarılar diliyorum.

Hepimizi derinden sarsan ve çok kaygı verici düşüncelere ve sorgulamalara sevk eden bir durumla karşı karşıyayız. İnşallah, tekrar böyle bir acıyı yaşamayız, böyle bir durumla karşı karşıya kalmayız. Elbette ki yaşadığımız bu olay, öncelikle milletvekilleri olarak, sonra da bu Komisyonun parçası olarak her birimize çok önemli borç ve ödevler yüklüyor. Dolayısıyla, bu bize yüklediğini düşündüğümüz ödev ve borcun mesuliyeti içerisinde, inşallah, Komisyon çalışmalarımızı yürüteceğimizi düşünüyorum. Bu mesuliyet duygusu çok kıymetli. Gerçekten, ben olayı duyduğum ve olayla muhatap olduğum andan itibaren yapmamız gereken, konuşmamız gereken, tartışmamız gereken çok sayıda meselenin olduğunu bir kere daha tezekkür etmiş oldum. Dolayısıyla, bu mesuliyet duygusu bence bu Komisyonun rehberlerinden biri olacak. Tabii, tavır ve söylemlerimizi de bu mesuliyet duygusunun çerçeveye geçmesini, çerçevelemesi gerektiğini düşünüyorum. Bu açıdan da şunu hem gözlemlemekten mutlu olduğumu ifade etmek istiyorum hem de bir kere daha altını çizmek istiyorum: Hakikaten konunun gerektirdiği hassasiyete uygun bir üslup, söylem ve yöntemle şu ana kadar ilerledik Komisyonun başından sonuna kadar böyle bir üslupla ve böyle bir yöntemle ilerleyeceğine güçlü bir umudum var. Yani biz burada yaptığımız çalışmaları ne Hükûmeti eleştirmek ne de gözü kapalı her yapıları savunmak gibi bir ikilemin içerisine hapsedemeliyiz. Bu zemini kendi politik hedeflerimiz açısından bir fırsat ya da kendi politik duruşumuzu savunmak açısından bir fırsat gibi değerlendirmenin içerisine girmemeliyiz. Çünkü böyle bakarsak buradan hakikati üretme, buradan sağlıklı bir netice çıkarma imkânını kaybetmiş oluruz. Bu mesuliyet duygusuyla bir miktar durduğumuz pozisyonlarının üstüne çıkarak meseleyi değerlendirmemiz gerektiğini düşünüyorum. Hepimiz hemfikiriz. Karşı karşıya kaldığımız sorun sadece okul kapısının güvenliği sorunu ya da okulun kapısına bekeci koymak sorunu olmaktan çok öte ve farklı bir sorun, çok katmanlı bir sorun. Bütün milletvekili arkadaşlarımız tartışırken sorunun birçok boyutuna dikkat çektiler. Elbette ki okulun fiziki güvenliği önemli bir mesele ama buradan hareketle aile meselesi, çocuk yetiştirme programlarımız, çocuğun korunması meselesi, sosyoekonomik problemlerimiz, çocuğun muhatap olduğu iletişim evreni hem dijital mecralarda hem de konvansiyonel medyada çocuğun muhatap olduğu iletişim evreni çok önemli. Yani ben Meclisteki konuşmamda da söyledim, hukukun yerini hukuku bizzat kendi eliyle yerine getirmeyi öven dizilerdeki rol modeller alırsa, hukukun yerini racon kesmek kalırsa elbette ki buradan çıkacak sonuçlar karşımızda bu tür felaketlere sebep olabilecek. Dolayısıyla olayın bu çok katmanlı tarafını, boyutunu dikkate almak suretiyle değerlendirmemiz lazım. Sadece meseleyi bir güvenlik meselesine, okul güvenliği meselesine indirgemek suretiyle değerlendirmememiz lazım. Kaldı ki zaten "güvenlik" dediğimiz mesele de ne x-ray cihazından ne de okul önündeki güvenlik elemanından, kolluk kuvvetinden ibaret bir mesele değil, güvenlik de bir ekosistem meselesidir. Çocukların muhatap olduğu mesajdan, ailenin tutumundan, sokaktan, okuldan, öğretmen davranışından tutun da birçok unsurun etkilediği bir ekosistemdir aslında güvenlik de. Dolayısıyla meseleye böyle bakmak suretiyle kök nedenlere odaklanmamız daha sağlıklı sonuçlar üretmemize neden olur diye düşünüyorum.

Konuştuğumuz pratik sorun alanlarının ötesinde ben bir başka şeye daha dikkatleri çekmek istiyorum. Aslında, karşı karşıya kaldığımız sorun, aynı zamanda bir çağ sorunu, bir çağ sorunuyla da karşı karşıyayız. Yani içinde yaşadığımız çağın çerçevelediği paradigmayı da bizim sorgulamamız lazım. Bunun politik çıktıları ya da bunun pratik çıktıları olmayabilir ama biz siyasetçiyiz, nihayetinde bunları tartışmaya açmak da bizim için kıymetlidir. Yani modern çağın paradigması içerisinde insana bakış, hayata bakış, eğitime bakış, insanın yaşadığı anlamsızlık bunları da tartışmaya açmamız, bunların da esas bir üst çerçevede problem kaynağı olduğunu görmemiz lazım. Bir hakikat ve anlam krizi dünya yaşıyor, bunun sonuçlarıyla biz de, daha geleneksel toplumlar olmamıza rağmen giderek bizde bunlarla muhatap oluyoruz.

Son söyleyeceğim husus şu Değerli Başkanım: Bu araştırma komisyonları Mecliste çok kıymetli işler yapıyorlar. Elbette ki çıktıları çok önemli ancak bizim Komisyonumuzun çıktıları milletin dikkatlerini de yoğunlaştırdığı bir süreci zorunlu kılıyor. Bizim buradan somut kararlarla çıkmamız lazım, somut tespitlerle çıkmamız lazım, makul, uygulanabilir somut öneriler üretmemiz lazım ve ürettiğimiz bu önerileri de hem uygulayıcılara yani ilgili bakanlıklara hem de eğer bir yasal düzenleme ihtiyacı varsa da kendimize bir görev olarak sunmamız lazım. Dolayısıyla Sayın Meclis Başkanımız başta olmak üzere, Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere, bu Komisyonun çıktısı olarak ortaya koyacağımız somut önerileri ilgili bütün paydaşlarımıza, muhataplarımıza, yasa yapıcılarımıza, uygulayıcılarımıza çok güçlü ve gerekçeleri sağlam bir şekilde izah etmemiz lazım. Biraz önce, Yıldız Hanım'ın söylediği bir hususu ben de önemseyeceğim için vurgulayarak kapatmak istiyorum yani dönüştürücü bir etki buradan üretmemiz lazım. Eğer buradan böyle bir dönüştürücü etki üretirsek en başta söylediğim mesuliyet düşüncesinin gereğini yapmış oluruz çünkü hakikaten hepimiz veliyiz, çocuklarımız var. Ben, aynı zamanda eğitim kurumlarıyla ilişkisi olan bir milletvekiliyim. Dolayısıyla bu karşı karşıya kaldığımız durum açısından bu dönüştürücü etki önemli. Maraş Milletvekillerimiz var aramızda, Maraş Milletvekillerimiz olayın sıcaklığı ve olayı bizatihi yaşamış muhataplar olmaları açısından farklı bir perspektiften bakabilirler ama bizim bakış açımız biraz daha Maraş'ın ve Urfa'nın ölçeğini aşarak başka bir pencerede yoğunlaşabilir. Dolayısıyla İrfan Vekilim burada mı bilemiyorum ama yerelde yaşanmış tartışmalar, problemler, birtakım olaylar kıymetli ama olaylar, tartışmaların üzerinde bir perspektifle inşallah, onları

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 23

da elbette ki dikkate alarak, onları da takip ederek gerektiğinde onları da araştırarak böyle bir perspektifle yürüttüğümüzde bir dönüştürücü etkiyle burayı bitiririz diye ümit ediyorum.

Saygıdeğer Komisyon Başkanımız geçmiş dönemlerdeki kritik komisyonlardaki görevi nedeniyle zaten tecrübesine güvendiğimiz bir Başkanımızdı, bugün de uygulamasıyla da bunu göstermiş oldu. Milletvekili arkadaşlarımızın da her birisi gerçekten hem hassasiyeti konuda yüksek hem de konuyla ilgili arkadaşlarımız. Doğru kararlar almak, doğru yolda yürümek temel niyetimiz olsun diyor, herkesi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Nazım Maviş Bey, çok teşekkür ediyorum. Yüreğinize sağlık, gerçekten çok güzel, veciz, her şeyi içerisine alan bir değerlendirmede bulundunuz. Şahsıyla ilgili teveccühlerinize de ayrıca şükranlarımı ifade ediyorum.

Evet, Latif Bey, Sayın Selvi, size veriyorum sözü.

Buyurun.

LATİF SELVİ (Konya) - Ben de menfur olayın oluşturmuş olduğu olumsuz şartları, inşallah giderebilmek için bir nebze de olsa bir katkısı olacağını ümit ediyorum ve bu konuda da çalışmalarımızın başarılı olmasını diliyorum. Burada, arkadaşları dikkatle dinledim. Ortak yaklaşım, çözüme bir katkısı olmalı bu Komisyonun, bunu da çok kıymetli görüyorum. Başta, Başkanımız ve tüm üyelerimizin yaklaşımı bu çerçevede oldu, bunu önemsiyorum ancak mesafe almak için mutlaka somut birtakım tespitler üzerinden de gidilebilmesi lazım yol gösterici. Mesela, rehberlik hizmetleriyle ilgili arkadaşlarımız önemli değerlendirmeler yaptı. Bizim ilkokullar da dâhil bütün okul türlerimizde rehberlik hizmeti veriliyor, sınıf rehberlik hizmeti. Öğretmen arkadaşımız velileriyle ve öğrencilerle çok yakın çalışmalar üretiyorlar, evlerine gidiyorlar, velileriyle görüşüyorlar, birçok çalışma yapıyorlar, bütün okullarda bu çalışma var ancak yine de bu menfur olaylar da, yaşanabiliyor, yaşadığımız hadiseyi de görüyoruz. Buradan bir noktanın da altını çizmemiz gerekiyor: Bütün arkadaşları daha geniş perspektiften bakılmasını ifade ettiler, bu da son derece kıymetli. Konuşmalarda kendi öğrencilik yıllarıma döndüğümde o zaman şiddetin kaynağı farklıydı ama silahın da muhatabı olduk, bıçağın da muhatabı olduk, biz de o zamanlar ideolojik veya işte, o günkü birtakım kurumsal yapılarla birlikte birçok şeyin muhatap olduğumuz süreçler de yaşadık, o da çözülmesi gereken bir konuydu. Hâlbuki, biz, daha sonraki yıllarda bir araya geldiğimizde, birbirimize birtakım olumsuz yaklaşımlar, şiddet dolu yaklaşımlarda bulunduğumuz insanlarla ne kadar kolay, güzel anlaşabileceğimizi de gördük. Demek ki hadiseyi biraz daha geniş çerçevede değerlendirmek gerekiyor. Konuyla ilgili bir mevzuat düzenlenmesi yapılıyor birçok hususta ancak bu mevzuat düzenlenmesi ne kadar çözüme katkı veriyor? Baktığımızda, bunların bir kısmı hatalı düzenlemeler yapıldığı için değil, sonuç alıcı noktaya getirilmediğinden dolayı da problem yaşanıyor. Mesela, öğretmen arkadaşlarımız, sınıf öğretmeni arkadaşlarımız, hele aynı sınıfı birkaç kez almışlarsa yani 2'nci sınıfta, 3'üncü sınıfta veya 6, 7, 8'de aynı sınıf öğretmeni olmuş, öğrenciyle ilgili birçok detay bilgiye sahip, özlük dosyasında da bu bilgilerin önemli bir kısmı var ama bunlar sonuç alacak birtakım noktalara taşınmadığında çok kolayca çözüm üretilebilecek bir şey kangren olan bir hastalığa dönebiliyor, problemlili duruma dönüşebiliyor. Bu konularda sonuca dönük inşallah önemli önerilerimiz olur. Güvenlikçi yaklaşım geçmişte çok şiddetle eleştiriliyordu, sendikalar arasında da çok eleştiri oldu, bizim de bu faaliyetler içerisinde bulunduğumuzda "Okullar garnizon mu kardeşim? Bu ne güvenlikçi? Polis girmemeli okullara. Güvenlikçi istemiyoruz." Mesela, Emniyet bundan dolayı sivil ekipleri dolaştırdığı hep oluyordu. Şimdi ama yaşadığımız şeylerde görüyoruz ki evet, okullar garnizon değil ama bir güvenlik tedbirinin de alınması gerekebiliyor, bunları da değerlendirmek gerekiyor.

Birçok arkadaş vurgu yaptı, Suat Bey: "Benim de silahım yok." dedi. Evet, benim de yıllarca silah alabilme imkânım vardı yani bana bu hep teklif edildi "Mutlaka yanınızda silah bulundurmanız gerekir." diye ama hiç buna tevessül etmedim çünkü benim kanaatim, silah belki çok basit bir atışmayla, tartışmayla çözülecek konuyu bile cinayete taşıyabilir. Onun için de bireysel silahlanmayla ilgili mutlaka bir önerimizin olması ve bunun sınırlandırılması gerekiyor, onu ifade etmeliyim.

Yine, akran zorbalığı, bu gruplaşmalarla da alakalı bir cümle kurmamız gerekiyor, sorun nerede oluşuyor? Biz okulu konuşuyoruz, acaba bu okulda mı oluştu, okula bir yerden transfer olarak mı geliyor? Yani yaşanmışlıklar var. Bakıyoruz, bu konularda da bizim yalnız başına okul ve okul ortamıyla ilgili değil de bir sosyal ortamla ilgili de bir öneri sunabilecek durumda olmamız gerekiyor çünkü bunlar -işte, yine sanıyorum bir arkadaş veya birkaç arkadaşımız da söyledi- bir sitenin üzerinden bir başka grup veya arkadaş grubu neyse "Biz de yapacağız." veya "Kahramanı alkışlıyoruz." tarzı böyle akla ziyan yaklaşım içerisinde bulunabiliyor. Bu konularla ilgili daha geniş bir yaklaşımda bulunulması gerekiyor.

Rehber öğretmen arkadaşlarımız okullarda -benim gözlemediğimi söyleyeyim- hele hele son yıllarda çok daha fazla öğrencilerle yakın çalışma üretiyorlar ve birçok konuda öğrencinin sorunlarının çözümüne katkı da sunuyor; yalnız burada bir noktanın altını çizmeliyiz, rehber öğretmenin söylediği şey bir tavsiye niteliğinde bunu ailenin de benimsemesi, başkalarının da benimsemesi gerekiyor ki bu bir eşgüdümle çözülmesi gereken bir konu. Elbette ki çocuğun dışlanması, aşağılanması şeklinde değil ama şöyle bir nokta önemli: Tedbir alınmadığında yalnızlaşan, evde, okulda sürekli azarlanan çocukların problemlili hâle geldiğine de şahit olunuyor. Onun için de mutlaka bu konularda somut, sonuç üretici katkılarımız olması gerekir diye değerlendiriyorum. Okullar Hayat Olsun Projesi'yle pek çok sosyal etkinliğin okullarda yapıldığı bir nokta oluştu, bu önemli. Daha önce okullar yalıtılmış alandaydı ancak bu, tabii bizim problemimizi çözmeye yetmiyor. Elbette okul bir sosyal aktivite alanı oluyor, salonları kullanılıyor, bahçesi kullanılıyor, bir etkinlik alanı oluyor ama burada önemli olan çocuklarımızın da kendince mutlu olabileceği şeyleri okullarda bulabilmesi. Bu konuda Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığının çok özel çalışmaları var ama bunların artarak devam etmesi gerekiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 24

Öğretmen ve veli arasında çözülmeye çalışılan konuları da ben şöyle gördüm hep: Öğretmenlerimiz velileriyle bir problemi çözmeye yeterli olmadıklarında okul yöneticisinin katkısı var, bunun dışında çok sınırlı kalıyor. Sorun da büyük oranda dışarıya taşırılmak istenmiyor. Bence kapalı devre kalmadan bütün katmanların katkı vereceği bir süreci oluşturabiliriz, bu konularda önerilerimiz olur diye değerlendiriyorum.

Okullarımızın bir kısmında güvenlikçi var, kamera bütün okullarımızda neredeyse var ama bakın, bunlara rağmen de bu olaylar yine yaşanabiliyor ancak bunlardan bazı problemleri önleyemediğinden dolayı vazgeçilmesi gerekmiyor; mutlaka bunlar olmalı ama bunun üzerine yapılması gereken şeyler de var. İnşallah önümüzdeki süreçlerde somut çerçevede birçok konuyu değerlendiririz ve birlikte -Özel Eğitim Genel Müdürlüğü'nün bir çalışma alanı da rehberlik hizmetleri- bu konularda da yine koordineli, eşgüdümlü hem kamu kurumları arasında hem de konularla ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla yakın bir çalışma olması gerekiyor. Umarım biz de bu konularda önemli katkılar sunarız.

Ben herkese teşekkür ediyorum, çalışmalarımız hayırlı olur inşallah.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkürler Sayın Selvi.

İbrahim Özyavuz Bey'e sözü veriyorum.

İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) - Ben de öncelikle hayatını kaybeden öğretmenimiz ve 9 öğrencimize Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı diliyorum, yaralı öğrencilerimize de şifalar diliyorum.

Komisyon kurulmadan önceki gün bu konuyla ilgili geniş bir açıklama yapmıştım Meclis Genel Kurulunda, daha doğrusu kürsüden. Bugün sadece partimizin bu konuya bakışını ve beklentileri gündeme getirmek istiyorum. Tabii, son dönemlerde okullarda meydana gelen bu üzücü olaylar bireysel vakalar olarak değerlendirilmemeli, derin ve çok boyutlu bir soruna işaret ediyor. Bu hadiseler aile yapısından eğitim sistemine, dijital mecralardan toplumsal değerlerimize kadar geniş bir alanda kapsamlı bir değerlendirme yapılmasını zorunlu kılmıştır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak meseleye bakışımız nettir. Çocuklarımızın güvenliği, geleceğimizin teminatı olan nesillerimizin sağlıklı gelişimi ve toplumsal huzurumuzun korunması her türlü siyasi tartışmanın üzerinde millî bir mesele olarak görülmelidir. Bu çerçevede, kurulun Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bu Komisyonda çalışmaların günü kurtaran değil, kalıcı çözümler üreten, bütüncül ve millî bir perspektifle yürütülmesi gerektiğine inanıyorum. Öncelikle de altını çizmek gerekir ki yaşanan olayların temelinde sadece güvenlik zafiyeti değil, aynı zamanda kontrolsüz dijitalleşmenin doğurduğu riskler, zayıflayan sosyal bağlar ve gençlerimizin maruz kaldığı kültürel aşınma da bulunmaktadır.

Sonuç olarak Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler çocuklarımızın güvenliğini, aile yapımızın korunmasını ve toplumsal huzurumuzun güçlendirilmesini millî bir mesele olarak görmekteyiz. Güçlü devletin temeli, güçlü aile; güçlü ailenin temeliyse sağlıklı nesillerdir. Bu Komisyonun çalışmaları da sadece mevcut sorunları tespit eden değil, Türkiye'nin geleceğini şekillendiren, kalıcı ve sürdürülebilir çözümler üreten bir anlayışla yürütülmelidir. Türkiye Yüzyılı vizyonuna uygun şekilde güvenli ve bilinçli, değerlerine bağlı nesiller yetiştirmek hepimizin ortak sorumluluğu olmalıdır. Bu temenni ve önerilerle sözlerimi bağlamak istiyorum ve teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Özyavuz, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi Mehmet Emin Öz'e söz veriyorum.

MEHMET EMİN ÖZ (Erzurum) - Sayın Başkanım, sizi ve kıymetli vekillerimizi saygıyla selamlıyorum. Ayrıca, arkadaşlarımız söyledi, yönetim tarzınızdan dolayı teşekkür ediyorum, bizi konuşmaya teşvik ettiğiniz için ayrıca ondan dolayı da.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Estağfurullah.

MEHMET EMİN ÖZ (Erzurum) - Şimdi, Başkanım, biraz önce ilk başladık oturuma, Latif Vekilime dedim ki: "Biz niye böyle burada oturuyoruz, muhalefet orada oturuyor?" Dedi: "Böyle bir usul yok ama yani böyle işte." Ama şimdi konuşmalardan sonra gördüm ki bu ortak, önemli bir konu üzerinde aslında aramızda çok fazla bir ayrım yok ve çok güzel şeyler söylendi.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Hiç yok, hiç olmadı yani.

MEHMET EMİN ÖZ (Erzurum) - Ben, Değerli Başkanım, özellikle kendi hatıralarımla ilgili bir iki şeyi paylaşmak istiyorum sizinle. Şimdi, bir düşünce adamı tarihle ilgili bir şey diyor: "Geçmiş asla geçmiş değildir. O her zaman bizimle beraber yaşar." Biraz önce değerli hocamız "Öğretmenler biraz üzgün ve moralleri bozuk." diye bir şey söyledi öğretmenlerle alakalı. Ben dört buçuk yıl öğretmenlik yaptım, 1989 yılında başladım. Öğretmenliği bırakmamın en büyük sebebi -ilkokuldan beri ben öğretmen olacağım diye bir hayalim vardı- yeni bir anne baba türü ortaya çıktı. Öğretmen eskiden eğitimin başat aktörüydü ve siz bir numaralı aktörsünüz, biraz sonra size bir ortak geliyor ve ortak da şu, özellikle Turgut Özal hükümetleri döneminde yeni bir veli tipi oluştu, köyden kente gelen, çok hızlı kentleşen şehirlerde yeni bir veli tipi türedi. Bunlar yatılı okullarda kalmış, çok şeyin sıkıntısını yaşamış, şimdi, karı koca çalışıyorlar, belli bir gelirleri var. Bunlar inanılmaz şımarık bir çocuk yetiştirdiler. Şimdi, daha önceden öğretmen çok büyük bir rehberlik yaparken şimdi öğretmenin bu tarzına ortak oldu; bu çok etkiledi bizi. Yani öğretmen başat aktör olmaktan çıktı, onun için biraz eğitimden sıtkı sıyrıldı. Bunu nasıl yaparız, nasıl beceririz, bunun önerisi nasıl olur? Ben bu konuda emekli olmuş öğretmenlerin dinlenmesini çok isterim.

İkinci bir konu Değerli Başkanım; eskiden okullarda onur kurulları vardı. Yani ben de öğrenciliğimde onur kurulunda epey bir görev yaptım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Öğrenciliğimde görev yapmış değil de öğrencilerde onur kuruluna asıldınız.

MEHMET EMİN ÖZ (Erzurum) - Evet, oraya alıyorlardı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 25

Biz ne yapıyorduk; öğrencilerin içerisindeki gidişatla alakalı bizi toplantılara çağırıyorlardı okul yönetimi, gidişatla ilgili bir bilgi veriyorduk. Yani bu bir ihbarcılık değildi asla. Mesela, ben hatırlıyorum, o dönemlerde öğrencilerde hap kullanılanlar vardı. Mesela bu konuştuklarımıza ben bakıyorum, bunlar yeni olaylar değil ki ben 1989'da Nevşehir'de Kozaklı Lisesinde öğretmenlik yaparken derse silahla gelen öğrencilerimiz vardı Sayın Başkanım. Niye o günlerde bu tür olaylar olmadı, şimdi böyle olaylar oluyor? O gün geleneksel toplumun frenleri vardı, sibopları vardı.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Öğretmenin dayağı vardı.

MEHMET EMİN ÖZ (Erzurum) - Onları modernleşen bu döneme taşıyamadık biz. Eric Hobsbawm'ın güzel tabiri var "Geleneğin İcadı" diye. Batı toplumu her dönemde geleneği yeniden icat ederek götürüyor, biz biraz bunu beceremedik. Nasıl yaparız bunu uzmanlar bilir, ben bu konuda uzman değilim ama ben bu konuda büyük bir sıkıntı... Yani çok kıymetli tespitler yapmış arkadaşlar ama bu öyle çok kolay çözülecek bir iş değil. Bunu hakikaten çok derinlemesine incelememiz gerekir diye düşünüyorum.

Bir de işin tek başına güvenlikle olmayacağını düşünenlerdenim. Avrupa, şehirleşmeyi yaklaşık üç yüz yılda yaptı, biz Turgut Özal'dan bu yana çok hızlı bir şehirleşme yaşadık. Şehirleşmenin getirmiş olduğu büyük bir sıkıntı var. Eskiden sadece polisle, güvenlikle işler halledilmiyordu. Rasim Cinsli hatıralarında -Değerli Başkanım, çok güzel bir olay anlatıyor, bununla bitireyim- diyor ki: "Erzurum'da biz liseyi bitirdikten sonra gider Solakzade'den ne yapmamız gerekir, hangi okula gidelim, nasıl tavsiyede bulunursunuz." diye görüşlerini alırdık. Solakzade biliyorsunuz, Erzurum Kongresi'ne de çok büyük destek sağlamış, Cengiz Solakoğlu'nun dedesi, çok büyük bir alim. Diyor ki: "Cumhuriyet Caddesi'nde yürürken gençler onu gördüğünde buğday tarlası nasıl rüzgârda dalgalanır öyle saygı duyarlardı. Şimdi, modernleşen bu toplumda biz böyle komple her şeyi üzerimizden attık. Onun için de çok büyük bir sorunla karşı karşıyayız ve o nedenle de bu sorunları ya, işte ara ara askerî ihtilallerle çözmeye çalışıyoruz. Yani bundan önce de işte günde 20-30 genç birbirini öldürüyordu, ondan önce de başka sorunlarımız vardı. Bu sorunlar modernleşen dünyada bizim biraz, sorunlara çözüm üretmekte zorlanmamızdan kaynaklanıyor. Onun için, bu tablo muhteşem, inşallah buradan çok güzel sonuçlar çıkar.

Ben hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Öz, cevap gibi algılama lütfen de gelenek gelenle sonraki eklerin ilave edilmesinden oluşan şeye deniliyor. Bir onu yüksek müsaadenizle arz edeceğim.

İkincisi de çözüm olmayan sorun yoktur. Mutlaka her sorun olduğu zaman çözüm de vardır. Önemli olun hadise, Komisyonumuzun bütüncül yaklaşım yaparak, değerlendirerek bir sonuca ulaşmasıdır. Bunu da özellikle önemsiyorum ve bunu da hakikaten değişik çözümlerle, daha sonrasında raporumuzda faydalı olur diye düşünüyorum, değerlendiriyorum.

Üçüncüsü de tabii, siz Erzurumlusunuz, Erzurum'un da kendisine has hem şivesi hem tutumu hem de latifeleri de vardır. Bir de Latif Beyin yanında da olunca böyle biraz daha şey olarak değerlendiriyorsunuz ama biz hiçbir zaman okullarımızda, eğitimimizde her ne kadar o zamanlar bunlar yapıldıysa da yanlışı, kötüyü örnek alma durumunda olmayacağız. Öğrenci ya iyide yarışır ya da kötü de yarışır. İyide yarışma ona haz veren duygularda biz yeteri kadar örneklik yapamazsak bu sefer başka alanlarda değerlendirilir. Yani onun için sadece okul olarak da bakmayalım olaya, bizim Komisyonumuz çocuk kavramı içerisinde bütün bunları değerlendiriyor.

Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi ben Başkan Vekilimize son sözü vermek istiyorum.

Sayın Çam, buyurun.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Başkanım, öncelikle çok teşekkür ediyorum pozitif yaklaşımlarınız ve tutumunuz için, ben bütün arkadaşlarımıza da katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

Tabii, Komisyon çalışmalarımızın başında da canparelerimiz Kahramanmaraş'ta hayatını yitiren başta öğretmenimiz olmak üzere bütün canparelerimize de Allah'tan rahmet diliyorum.

Tabii, biz o gün oradaydık, özellikle de Millî Eğitim Bakanımızla birlikte öğretmenimizin cenazesine katıldık. Kızıyla, oğluyla görüştük ve sonrasında da bütün cenazeleri, taziye evlerini ziyaret ettik, vekilimizle birlikte yaptık bu işi. Tabii, ben o süreçten sonra çok etkilendim, iki üç gün kendime gelemedim burada. Gizem Hanım ve pek çok konuşmacımızın, milletvekilimizin söylediği gibi mağdur da fail de aslında çocuk ve belki bu katliamı yapan çocuk gerçekten anlaşılabilir olsaydı bugün memlekete faydalı işler yapabilecek, dahi düzeyinde zekâsıyla İHA'ları, SIHA'ları, savunma sanayisinde belirli işleri yapabilecek bir noktaya gelebilecekti.

Şimdi, gerçekten çok ciddi bir problemle karşı karşıyayız ve ben Komisyona gelmeden önce bir çalışma yapmıştım; acaba şunu mu yapacağız, bunu mu yapacağız diye pek çok soru vardı kafamda ama bugün görüyorum ki burada konuşan bütün arkadaşlarımızı çok dikkatle dinledim ve notlarımı aldım. Hepimizin baktığı noktanın aynı perspektiften olması beni açıkçası çok çok mutlu etti. Zaten Başkanımızın yönetimi bu şekilde. Ben bundan sonraki süreçte de yani daha önce Yapay Zekâ Komisyonunda biz çok güzel bir çatışma çıkarmıştık ve aynı perspektiften bakarak, Dijital Mecralarda keza öyle bir çalışma tarzımız var. Az önce Yıldız Vekilimizin söylediği ve sonuca ulaştıracak çalışmalarda ne kadar farklı bakış açılarıyla ama ortak noktaya evrilebilecek bir çalışma yaparsak başarı ve sonuç odaklılık da peşi sıra geliyor. Bunun için, bu şekilde yaklaşımlar bence çok kıymetli. Kahramanmaraş ve Şanlıurfa'yla kısıtlı mı kalacak diye kafamda bir soru vardı aslında buraya geldiğimde. Biz bu perspektifte, hani bu konunun daha geniş bir şekilde Türkiye genelindeki boyutuna bakacağız; o bence çok önemli. Diğer taraftan, dijitale mi sıkıştıracağız bu konuyu çünkü dijital bir parçası bunun. Az önce de herkes söyledi buradan hareket edersek çok basit bir noktaya çekmiş ve kısır bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 26

tartışmanın içerisine sokmuş oluruz. Burada çeteleşmeler bir tarafında televizyon programları, diğer tarafta platformlar, hepsini bir işin içine alacak şekilde bunu çözmemiz lazım, dijital platformların yetkililerini buraya çağırılmaz ve konuşmamız gerekiyor. Aslında üç ay gibi bir süreç ve önümüzde tatili yaklaşan bir sürecimiz var Sayın Başkanım, belki ikişer toplantı yetmeyecek. Biz tabii ki arkadaşlarımızın tavsiyelerini toplayacağız, üzerinde çalışacağız, benim de çok fazla tavsiyem, çok fazla uzman ve başlık var zihnimde. Burada ne kadar çok kişiyi dinlersek ve -bakış açınızı çok doğru buluyorum- işin en son noktasında biz artık kurumlara danışmamız gerekiyor, onları dinlememiz gerekiyor ama vakia analizi yaparken taraflardan bir tanesi çocuklar. Yani az önce de bir vekilimiz söylemişti, mutlaka biz çocukları da dinlememiz lazım. PDR uzmanlarını, öğretmenleri, mevcut şu andaki öğretmenleri ve emekli öğretmenleri -katılıyorum vekilimize- diğer taraftan aileler... Bir de biz mağdur olan çocukları da konuşmamız, sağlıklı büyüyen çocukları da konuşmamız lazım çünkü sizler de çok iyi biliyorsunuz ki gittiğimiz evlerdeki çocuklar çok iyi yetişmiş çocuklar. 11 yaşında ahlaklı, edepli, ailelerine düşkün yani inanılmaz, belki de çok ciddi değerler olacak, ülkemize katma değer üretecek çocuklar, biz bunları kaybettik. Yani 9 evladımızın hangi ailesine gitsek aynı şekilde bir yaklaşımı vardı ve inanılmaz bir şekilde o tevekkülü hâlleri ve sonuca ulaştırmak üzere bizlere tavsiyeleri... O zaman komisyon kurulacak değildi ama ne olursunuz, lütfen bunun üzerinde durun, lütfen çıkarın ve çok ciddi bir beklenti var, inanılmaz bir beklenti var bu Komisyonumuzdan. Çıktıları çok önemli ve bence de somut çıktılar. Yani biz burada bir günah keçisi bulmak durumunda değiliz. Yani isterseniz Millî Eğitimi buluruz, isterseniz İçişleri Bakanlığını buluruz, isterseniz dijitali buluruz. Yani hepimiz burada bir şekilde bir günah keçisi bulmak istersek buluruz ama bu, bizi sonuca götürmez. Yani biz veri analizlerinin yapılabildiği, bilimsel verilerden de hareketle birtakım çalışmaları yapmamız gerekiyor. Yoksa hepimiz bir rakamlardan konuşuruz, burada bazı komisyonlarda olduğu gibi çatışmacı bir yaklaşımlarda bulunuruz ama sonuç ortaya çıkmaz. Ben, iki komisyonda da görev yapmış arkadaşlarımızın, Gizem Hanımın burada olması çünkü suça karışan çocuklarla ilgili yapılan komisyon da çok değerli bir komisyondur, hani orada neler yapılmış? Onların da bilgilerini almak, diğer taraftan alt komisyonda Yıldız Vekilimiz Başkanlığı, oradaki çalışmalar ve dönüp dönüp aynı isimler üzerinden de bence bu çalışmayı tamamlamamız gerekiyor. Sonuçta, farklı isimleri dinlememiz gerekiyor. Müdürler var işin içerisinde yani hocaların, öğretmenlerimizin de elinin yetemediği konular var ve burada hani "Üstü kapatılmasın." dediniz haklı olarak bence de üstü kapatılacak hiçbir şey yok. Hepimiz sonuçta burada ileriye dönük bir çalışmanın içerisindeyiz, mevcudu değerlendirelim ve çocuklarımızı nasıl koruyacağımız noktasında gerçekten bir çaba içerisinde olalım ve sonucunda da bu işin takipçisi olalım. Bizim bu çıktığımız, araştırma komisyonumuzun çıktısını belki kanun teklifi gerekecek, belki küçük yönetmeliklerle bu çözüme ulaştırabileceğimiz işler olacak ama ilerleyen yıllarda acaba bu, bir sene içerisinde bizim yaptığımız bu çalışmanın sonucu nedir? Bunu belki Millî Eğitim Bakanlığıyla konuşacağız ve etki analizinin de yapılması gerektiği taraftarım.

Pek çok başlık var. Kavramlar değişti, az önce ekosistemlerden bahsedildi. Yani bu kavramların üzerinde de durmamız gerekiyor. Yani artık psikososyal kavramların, eskiden kullandığımız kavramların tamamı farklı bir boyut aldı, bunların üzerinde de belki uzmanlarımızdan fikir almamız daha uygun olur diye düşünüyorum. Platform sorumluluğunu çok önemsiyorum. Yani burada hem dijital mecralardan da gelen birisi olarak bu konuda da mutlak suretle bizim bu kişilerden bilgiler almamız gerekiyor. Mesela, üstün zekâlı çocuklarla da ilgili yani bu çocukların da -çünkü ben biliyorum, benim de büyük oğlum bu tarz bir çocuktur- uğraşması, ilgilenilmesi çok zor bir evlat oluyor bunlar ve sonucunda ya çok zeki oldukları için iyi bir yerlere getirebiliyorsunuz o çocukları doğru bir metodolojiyle ya da -affedersiniz- sokak serserisi olma potansiyeli de çok yüksek. Onun için, bence bu kısımda da bizim kafa yormamız gereken bir alan. Mesela internet kafeler, buradaki internet kafelerin yöneticileriyle de belki konuşmamız gerekiyor. Orada neler oluyor, neler bitiyor çünkü evinde bilgisayarı olmayan pek çok çocuk oralarda farklı farklı alanlarda, farklı farklı insanlarla bir araya gelebiliyorlar. Yani bunların hepsini buraya çağırılmaz gerekmiyor, kendimiz de görüşmelerimizi yaparız. Az önce İsa Bey'in dediği gibi bu Komisyonun kurulduğunu duyup da bir fayda üretmek isteyen pek çok akademisyenimiz var, insanımız var, bunlardan da bilgi alabiliriz.

Bir de bu çocuk eğitim evleri, eski ismiyle çocuk ıslahevleri. Mesela burada da bu suçlardan dolayı giden çocuklarımız var mı yok mu onlara bakılabilir. Onlar bir ziyarette yapılabilir, daha konuşulacak çok şey var, önümüzdeki süreçte de inşallah konuşacağız ama ben gerçekten umutla başladım Başkanım, hem sizden ötürü, sizin Başkanımız olmanızdan ötürü hem de buradaki tüm arkadaşlarımızın çok pozitif yaklaşımlarından dolayı. İnşallah sonuna kadar da bu şekilde gider ve fayda üreten bir Komisyon olarak da Meclis tarihine geçeriz.

Hepinize çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Çam, özellikle çok teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, 13 Mayıs 2026 tarihinde saat 14.30'da O zamana kadar Komisyona teklif edilecekler -orayla sınırlı değil- bunlarla ilgili teklifleriniz de dâhil olmak üzere toplantıyı kapatıyorum.

Hepinize çok teşekkür ediyorum, hayırlı günler diliyorum.

Kapanma Saati: 17.06